

Nyhetsklipp

«Bacalao» i Brasil	Dagens Næringsliv	28.12.2013	2
Fører opp villtorsk	Dagens Næringsliv	21.12.2013	4
Lanserte hotell for levende torsk	Bladet Vesterålen	21.12.2013	6
Hotell for torsken	Kyst og Fjord	20.12.2013 08:04	7
Trenger vi ny fiskeripolitikk?	Fiskeribladet Fiskaren	20.12.2013	8
Pris og kvalitet	Fiskeribladet Fiskaren	16.12.2013	10
- Mulig seksdobling	Vesterålen Online	14.12.2013 15:46	11
Levendelagring av torsk	Bladet Vesterålen	13.12.2013	13
Tøffe fiskerivalg i 2014	Fiskeribladet Fiskaren	13.12.2013	15
Merking av klippfisk i Brasil	Fiskeribladet Fiskaren	11.12.2013	17
Rammer kvalitet	Lofotposten	07.12.2013	19
~~Forsker på redusert filetkostnad og økt råstoffutnyttelse på laks~~	~~iLaks~~	~~06.12.2013 08:17~~	~~20~~
Regjeringa tek ikkje fiskerinæringa og distrikta på alvor	Bladet Vesterålen	06.12.2013	21
Fiskehistorier Konsekvenser av prosessen Konkurransen for klippfisk av sei	Fiskeribladet Fiskaren	06.12.2013	23
Lommeboken avgjør	Fiskeribladet Fiskaren	06.12.2013	27
- Leverings- plikten er død	Fiskeribladet Fiskaren	06.12.2013	28
Frykter konkursras	Kyst og Fjord	05.12.2013 15:30	29
Regjeringa tek ikkje fiskerinæringa og distrikta på alvor	iTromsø	05.12.2013	30
Tek ikkje næringa og distrikta på alvor Strukturering fortsatt ulønnsomt	Fiskeribladet Fiskaren	04.12.2013	32
Regjeringa tek ikkje fiskerinæringa på alvor	Finnmarken	04.12.2013	34
Tek ikkje fiskerinæringa og distrikta på alvor	Lofotposten	04.12.2013	36
foredlet sjømat	Nordlys	03.12.2013	38
Vil redusere filetkostnaden og bedre utnyttelsen av laksen	Kyst.no	06.12.2013 10:15	40

Dagens Næringsliv

«Bacalao» i Brasil

Dagens Næringsliv. Publisert på trykk 28.12.2013. Profil: Nofima. Forskning viser ... | Finn-Arne Egeness og Ingelinn Eskildsen Pleym FORSKNING | FINN-ARNE EGENESS OG INGELINN ESKILDSEN PLEYM. Side: 27.

Norske bedrifter eksporterte ifjor 28.000 tonn klippfisk av torsk, sei, lange og brosme til Brasil. Eksporten hadde en verdi på 1,1 milliarder kroner. Klippfisk av torsk er det mest eksklusive produktet og hadde en eksportverdi på 482 millioner kroner.

Jula er høytid for klippfisk eller «bacalao» i Brasil. Brasilianerne inviterer gjerne til familieselskap, hvor klippfisk er en sentral del av måltidet. Siden klippfisken er fullsaltet må den vannes ut før tilberedning. Både innkjøp og utvanning av klippfisk er en viktig del av forberedelsene og skaper forventninger til høytiden. Utvanningen tar gjerne et par dager, og krever at man skifter vann og oppbevarer fisken i kjøleskap for å oppnå best mulig kvalitet og riktig saltinnhold.

Selv om brasilianerne foretrekker norsk klippfisk av torsk til jul og påske, velger stadig flere utvannede produkter utenom høytidene. Disse produktene har stått for veksten i det brasilianske markedet for klippfisk av torsk. Fullsaltet norsk klippfisk taper derfor markedsandeler i ett av våre største og viktigste marked.

Bekvemmelighet forklarer hvorfor fryste utvannede produkter av torsk vokser. Produktet kan tilberedes rett etter tining og en behøver derfor ikke å planlegge måltidet flere dager på forhånd. Forbrukerundersøkelser viser likeledes at mange synes utvanningen er vanskelig. Utvannet fisk gjør tilberedningen enklere og øker sannsynligheten for et vellykket måltid. Det passer stadig travlere brasilianere utmerket.

Ferdig utvannede produkter av klippfisk av torsk ble introdusert i markedet i 2006. I 2009 ble det solgt omtrent 750 tonn med fryste utvannede produkter i Brasil. Salget økte til rundt 2000 tonn i 2010 og 4500 tonn i 2011. Ifjor kjøpte brasilianske forbrukere over 5000 tonn fryst

«Bacalao» i Brasil

Jula er høytid for norsk klippfisk av torsk i Brasil, men det tradisjonelle produktet taper markedsandeler mot mer bekvemmelige produkter utenom høytidene.

For hver fryste utvannede produkt av torsk vokser. Produktet kan tilberedes rett etter tining og en behøver flere dager på forhånd. Forbrukerundersøkelser viser likeledes at mange synes utvanningen er vanskelig. Utvannet fisk gjør tilberedningen enklere og øker sannsynligheten for et vellykket måltid. Det passer stadig travlere brasilianere utmerket.

Ferdig utvannede produkter av klippfisk av torsk ble introdusert i markedet i 2006. I 2009 ble det solgt omtrent 750 tonn med fryste utvannede produkter i Brasil. Salget økte til rundt 2000 tonn i 2010 og 4500 tonn i 2011. Ifjor kjøpte brasilianske forbrukere over 5000 tonn fryst utvannet klippfisk av torsk og en forventer at kategorien nærmer seg 6000 tonn i år. Det tilsvarer mer enn en fjerdedel av markedet for klippfiskprodukter av torsk i Brasil.

Fryst utvannet klippfisk av torsk er dyrt. I supermarkedskjeden «Zona Sul» i bydelen Ipanema i Rio de Janeiro koster fryst utvannet klippfisk 195 kroner per kilo. Til sammenligning kostet fullsaltet klippfisk 150 kroner per kilo. Tar vi med at vekten på fullsaltet fisk øker med nesten 30 prosent etter utvanning, blir prisen faktisk enda større. Det forteller at de rikeste kjøper utvannet klippfisk og at produktet har en merverdi som forbruker kan og vil betale for.

Hvordan skal norske bedrifter møte den økte konkurransen?

En strategi kan være å styrke posisjonen til norsk klippfisk som produktet for de spesielle anledningene,

samtidig som man lærer forbrukerne hvordan de skal vanne ut klippfisk. Bedre kunnskap om utvanning gjør prosessen enklere og øker sannsynligheten for at forbrukerne velger fullsaltet fisk også utenom høytidene. Spørsmålet er om det er tilstrekkelig til å være med på markedsveksten?

Siden markedet for fryste utvannede produkter vokser og oppnår gode priser, må norske aktører vurdere om de kan tjene penger på å produsere slike produkter. Produksjonen kan enten skje i Norge, i Brasil eller i et tredjeland. Produksjon i Norge vil kunne sikre større verdiskapning og flere arbeidsplasser her hjemme.

Dersom man velger å produsere produktene i Brasil, vil det gi lokal tilstedeværelse og bidra til at en raskere kan respondere på endringer i markedet. Siden brasilianerne er opptatt av å

beskytte nasjonale interesser og lokal verdiskapning, vil det likeledes kunne redusere sannsynligheten for handelshindringer. Markedsobservasjoner viser at ett norsk selskap produserer slike produkter i Kina i dag.

Fremveksten av fryst utvannet klippfisk forteller at en produksjonsorientert strategi alene ikke er tilstrekkelig for å lykkes i Brasil. Større kunnskap om hvorfor brasilianske forbrukere kjøper fryste utvannede produkter kan benyttes til å tilpasse strategier og produkter til endringer i markedet.

n Forsker Finn-Arne Egeness & forsker Ingelinn Eskildsen Pleym, Nofima

© Dagens Næringsliv

Fôrer opp villtorsk

Dagens Næringsliv. Publisert på trykk 21.12.2013. Profil: Nofima. STIG TORE LAUGEN| TRONDHEIM. Side: 18.

Lofottorsk og annen norsk villtorsk risikerer å avslutte livet i flere måneders fangenskap i årene som kommer.

De to siste årene er det gjort flere forsøk på å plassere store mengder villtorsk i merder, føre den opp og slakte når tilbudet av fersk torsk er mindre og prisene høyere. Dette har vært så vellykket at fiskeriminister Elisabeth Aspaker (Høyre) åpner for å firedoble lagringen av levende torsk - til 8000 tonn neste år.

- Potensialet for å øke lønnsomheten i torskenæringen er stort om vi klarer å levere fersk torsk større deler av året enn nå. I dag selger vi veldig mye fersk torsk i vintersesongen, men ikke særlig mye i juli og august når torskeprisene gjerne er tre ganger så høye. Ved å opprette «torskhotell» kan torskesesongen vare hele året, sier Aspaker.

I puberteten

Det Høyre-statsråden kaller «torskhotell» er helt vanlige merder, å la dem laksen fôres opp i. Her vil den villfangede torsken fortsette å vokse, noe som igjen vil øke verdien.

- Kvaliteten på fisken blir super, og det er ikke spesielt vanskelig å få dette til. Mye av teknologien er fra 90-tallet, og vi har lenge ventet på at næringen skulle bli moden til å ta i bruk den. Både den forrige og nåværende fiskeriministeren er veldig positive, sier seniorforsker i Nofima og leder for Nasjonalt senter for fangstbasert akvakultur, Kjell Ø. Midling.

- Noen utfordringer med å plassere villfisk i merder og føre den må det vel være?

- Det vil ofte være snakk om pubertetstorsk - skrei, det går fint å få den til å spise sild og lodde, men foreløpig er det litt vanskeligere å få den til å ta mer tradisjonelt fôr. Men rundt halvparten tar det og, sier Midling.

18 NYHETER
LØRDAG 21. DESEMBER 2013 DAGENS NÆRINGSLIV

Fôrer opp villtorsk

HAVBRUK
Fiskeriminister Elisabeth Aspaker åpner for omfattende langtidslagring av villfangst, levende torsk. Målet er å kunne levere mer fersk torsk hele året.

STIG TORE LAUGEN
TRONDHEIM

Lofottorsk og annen norsk villtorsk risikerer å avslutte livet i flere måneders fangenskap i årene som kommer. De to siste årene er det gjort flere forsøk på å plassere store mengder villtorsk i merder, føre den opp og slakte når tilbudet av fersk torsk er mindre og prisene høyere. Dette har vært så vellykket at fiskeriminister Elisabeth Aspaker (Høyre) åpner for å firedoble lagringen av levende torsk - til 8000 tonn neste år.

Potensialet for å øke lønnsomheten i torskenæringen er stort om vi klarer å levere fersk torsk større deler av året enn nå. I dag selger vi veldig mye fersk torsk i vintersesongen, men ikke særlig mye i juli og august når torskeprisene gjerne er tre ganger så høye. Ved å opprette «torskhotell» kan torskesesongen vare hele året, sier Aspaker.

I puberteten
Det Høyre-statsråden kaller «torskhotell» er helt vanlige merder, å la dem laksen fôres opp i. Her vil den villfangede torsken fortsette å vokse, noe som igjen vil øke verdien.

Kvaliteten på fisken blir super, og det er ikke spesielt vanskelig å få dette til. Mye av teknologien er fra 90-tallet, og vi har lenge ventet på at næringen skulle bli moden til å ta i bruk den. Både den forrige og nåværende fiskeriministeren er veldig positive, sier seniorforsker i Nofima og leder for Nasjonalt senter for fangstbasert akvakultur, Kjell Ø. Midling.

Noen utfordringer med å

TORSKSHOTELL. De to siste årene er det gjort flere forsøk på å plassere store mengder villtorsk i merder. Fôre den opp og slakte når tilbudet av fersk torsk er mindre og prisene høyere. Her fra Nofimas anlegg på Rolvsøy, utenfor Hamarøst. Foto: Nofima

plussere villfisk i merder og føre den må det vel være?

Det vil ofte være snakk om pubertetstorsk - skrei, det går fint å få den til å spise sild og lodde, men foreløpig er det litt vanskeligere å få den til å ta mer tradisjonelt fôr. Men rundt halvparten tar det og, sier Midling.

Fiskerier
Det har i år vært rundt 15 fartøy som har levert levende torsk for levendelagring. Torsken blir

viser at etterspørselen etter fersk norsk torsk er rekordhøy. Hittil i år har torskeeksporten økt med nesten 60 prosent, til knapt 51.000 tonn, noe som har gitt eksportinntekter på 1,1 milliarder kroner.

Utfordringen er at salgverdien for torsken ikke øker like mye som volumveksten. Det håper vi levendelagringen skal gjøre noe med, sier Elisabeth Aspaker. stg.sov.no/ansgj/dn.no

---

Mindre lus - mer bekymring

HAVBRUK
HABIBBERGHEIN
KRISTJANSBUND

Villkryp på vei mot havet ble utsatt for leverer huseparasitt om fôr. Mens sjørensene sliter, og medlansene oppdretts- og merder braker har stadig mindre effekt. For hvert nye utsett av laks i anleggene tar det i flere måneder stadig kortere tid før oppdrettsmerdene oppdrettsmiddel effekt av huseparasittene.

Den gamle mylteren i Havdalsmylteren rapport om overvåkingen av lakselus på villfisk er altså et byrøp om at laksemylteren (smolten) på vei fra elvene på kysten er troig, kan seg velberget til havs.

I flere områder som fra Havdalsmylteren til Sjøgeofjorden og i Trondheimsfjorden, var huseparasittene betydelig lavere enn på samme tid i fjor.

Disse resultatene kan tyde på at de sjøtransporterte utraningene, samstyrtet sammen med lave temperaturer, har gjort å holde infeksjonspresset lavt under levetidslagringen til lakselusmolten i skuten av mai og begynnelsen av juni i disse områdene, ifølge Pål Arne Bjørn som leder overvåkingen.

Utvalget er i Nansenfjorden og i Åndalsfjorden der det ble observert svært store mengder lakselus på smolter i perioden laksemylteren vandret ut.

Men for sjørensene, som ikke dør til havs men svømmer rundt i fjordene hele sommeren, er situasjonen fortsatt alvorlig.

«Hvor sommeren har skjedd i oppdrettsstene områder langs kysten fortsatt vesentlig høyere infeksjoner enn i kommersielle oppdretts- og skrei-fiskerier. Og videre så holder ikke brukte fiskerier av Havdalsmylteren og i Trondheimsfjorden, var huseparasittene betydelig høyere enn på samme tid i fjor.

Disse resultatene kan tyde på at de sjøtransporterte utraningene, samstyrtet sammen med lave temperaturer, har gjort å holde infeksjonspresset lavt under levetidslagringen til lakselusmolten i skuten av mai og begynnelsen av juni i disse områdene, ifølge Pål Arne Bjørn som leder overvåkingen.

Utvalget er i Nansenfjorden og i Åndalsfjorden der det ble observert svært store mengder lakselus på smolter i perioden laksemylteren vandret ut.

LAKSELUSBYRØP. Nordost for kysten for Lakselusmolten bekymrer Matti Lyset. Dagstovler skingsingstiltatt mener Lusa har bedrettsvaskende effekt langs store deler av norskekysten. Foto: Tor Arvid Bergfinn

stabil, mindre effekt. Lakselusa har flere andre blitt resistent mot alle lusmiddel.

«Utvikling mot redusert følsomhet gir naturlig nok resultat i områder med hvor det er mest oppdrettsstene, som tettstet av anlegg og dermed svært smolter og høy levetidslagring, ifølge seksjonssjef Frode Andersen i Matti Lyset.

havaid.no/ansgj/dn.no

Fisker mer

Det har i år vært rundt 15 fartøy som har levert levende torsk for levendelagring. Torsken blir fanget ved hjelp av notredskapet snurrevad, og pumpet over i merder.

Gulroten til fartøyene som leverer levende torsk er at kun halve fangsten blir fratrukket kvoten. Dermed kan fiskerne levere 50 prosent mer torsk enn de har kvote.

- Vi tror oppføring av villtorsk kan bli en ny nisje. Det blir på en måte fiskerienes oppdrettsnæring, sier Nofima-forskeren.

Ferske tall fra Sjømatrådet viser at etterspørselen etter fersk norsk torsk er rekordhøy. Hittil i år har torskeeksporten økt med nesten 60 prosent, til knapt 51.000 tonn, noe som har gitt eksportinntekter på 1,1 milliarder kroner.

- Utfordringen er at salgverdien for torsk ikke øker like mye som volumveksten. Det håper vi levendelagringen

 Side 4 av 40

skal gjøre noe med, sier Elisabeth Aspaker.

stig.tore.laugen@dn.no

«TORSKEHOTELL». De to siste årene er det gjort flere forsøk på å plassere store mengder villtorsk i merder, før den opp og slakte når tilbudet av fersk torsk er mindre og prisene høyere. Her fra

Nofimas anlegg på Rolvsøy, utenfor Hammerfest. Foto: Nofima

© Dagens Næringsliv

Hotell for torsken

Kyst og Fjord. Publisert på nett 20.12.2013 08:04. Profil: Nofima.

Et profesjonelt torskhotell skal realisere drømmen om å lagre flere tusen tonn torsk levende, framfor å stampe den inn i et allerede overfylt marked. Slik kan torsk komme til å bli lagret allerede i kommende sesong.

Foto: Kjell Midling

Tweet

- Går sjøsida og landsida inn og finansierer med en krone kiloet hver, er vi klare til å ta oppdraget, sa André Reinholdtsen fra Myre Havbruk da han tirsdag lanserte hotellplanene. De går ut på å etablere et test- og utviklingscenter som skal ta hånd om levendefisken, fra den losses fra fiskefartøyene til den går inn i industriproduksjon.

Planene ble lansert på en FoU-samling i Svolvær, med forskere, fiskere, fiskekjøpere og oppdrettere til stede. Samlinga, som var støttet av Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond (FHF) og Senter for Fangstbasert Akvakultur ved Nofima, hadde som mål å bidra til å øke omfanget av levendelagring til videre produksjon.

En av deltakerne, produksjonssjef Martin Rasmussen ved Norway Seafoods Melbu, sier til Kyst og Fjord at han har tro på dette opplegget, og at industrikonsernet ønsker å være med. - Fordi noen har tatt tak i dette og lagt fram et så gjennomtenkt opplegg at det vil fungere. Vi ønsker oss selvsagt et mellomlagringsanlegg rett i nærheten av Melbu.

Mer i papiravisa

© Kyst og Fjord

Se webartikkelen på <http://ret.nu/ZDNI73Uw>

The screenshot shows a news article on the website 'KYST OG FJORD'. The main headline is 'Hotell for torsken'. The article text is as follows:

Et profesjonelt «torskhotell» skal realisere drømmen om å lagre flere tusen tonn torsk levende, framfor å stampe den inn i et allerede overfylt marked.

«Går sjøsida og landsida inn og finansierer med en krone kiloet hver, er vi klare til å ta oppdraget, sa André Reinholdtsen fra Myre Havbruk da han tirsdag lanserte hotellplanene. De går ut på å etablere et test- og utviklingscenter som skal ta hånd om levendefisken, fra den losses fra fiskefartøyene til den går inn i industriproduksjon.

Planene ble lansert på en FoU-samling i Svolvær, med forskere, fiskere, fiskekjøpere og oppdrettere til stede. Samlinga, som var støttet av Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond (FHF) og Senter for Fangstbasert Akvakultur ved Nofima, hadde som mål å bidra til å øke omfanget av levendelagring til videre produksjon.

En av deltakerne, produksjonssjef Martin Rasmussen ved Norway Seafoods Melbu, sier til Kyst og Fjord at han har tro på dette opplegget, og at industrikonsernet ønsker å være med. - Fordi noen har tatt tak i dette og lagt fram et så gjennomtenkt opplegg at det vil fungere. Vi ønsker oss selvsagt et mellomlagringsanlegg rett i nærheten av Melbu.

Mer i papiravisa

© Kyst og Fjord

Se webartikkelen på <http://ret.nu/ZDNI73Uw>

Trenger vi ny fiskeripolitikk?

Fiskeribladet Fiskaren. Publisert på trykk 20.12.2013. Profil: Nofima. Side: 18.

Det kraftigste grep i fiskeripolitikken de nærmeste årene må være en opptrappingsplan i marin forskning.

En opptrappingsplan som virkelig monner er en forutsetning for å få tatt ut mer av verdiskapingspotensialet i marin sektor. Men først. Hva er det som kjennetegner norsk fiskeripolitikk? Først og fremst at det er bred partipolitisk enighet om hovedtrekkene i politikken. Det viste behandlingen av sjømatmeldingen på tampen av forrige storting. Alle er enig om at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon, at vi skal ha en variert flåtesammensetning, at ressursfordelingen mellom flåtegruppene skal være langsiktig, at kvotefastsettelse skal basere seg på havforskernes vitenskapelige anbefalinger og at havbruksnæringen skal føre oss til stadig nye høyder bare rømming og lus holdes i sjakk. I tillegg ser «alle» det uforløste potensialet i restråstoff av fisk og i havets små marine organismer som de fleste av oss ikke kjenner navnet på.

Hvis ikke høstens bøker og artikler, som hevder at fiskeressursene er privatisert og at eierrettighetene nærmest over natta har hopet seg opp hos noen få, har kilt seg inn og utfordret denne idyllen, er vel bildet omtrent som det var før sommeren. Altså bred enighet om hovedtrekkene i fiskeripolitikken..

For meg står det klart at marin sektor er utpreget dynamisk, med stor omstillingsevne. Aktørene i næringa snur seg raskt, og ser nye muligheter. Det har kjennetegnet de som lever av ressursene i havet, og det bør vi som politikere framelske. Vi bør tilrettelegge for at den dynamikken som vi ser hos fiskerne, fiskekjøperne, oppdretterne og eksportørene, får gode vilkår. At det er uenigheter mellom flåteside og landside, mellom fisker og oppdretter og internt i de ulike deler av marin sektor, er med å bygge opp under denne dynamikken. For min del vil jeg være ytterst forsiktig med å bidra til endringer i lover og i

18 FREDAGSLOTEN FREDAG 20. DESEMBER 2013 FISKERIBLADET FISKAREN

KRONIKK

PIL FÅRSTAD,
Stortingrepresentant for Venstre

Det kraftigste grep i fiskeripolitikken de nærmeste årene må være en opptrappingsplan i marin forskning.

Trenger vi ny fiskeripolitikk?

» Vi trenger ikke store endringer i norsk fiskeripolitikk, men vi trenger en opptrappingsplan i marin forskning som monner

STYRKES: Havforskningsinstituttet har få styrket sitt arbeid rettet mot bestands- og ressursforskning med 20 mill kroner ekstra per år de nærmeste fem årene. ARKIVFOTO: HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

En opptrappingsplan som virkelig monner er en forutsetning for å få tatt ut mer av verdiskapingspotensialet i marin sektor. Men først. Hva er det som kjennetegner norsk fiskeripolitikk? Først og fremst at det er bred partipolitisk enighet om hovedtrekkene i politikken. Det viste behandlingen av sjømatmeldingen på tampen av forrige storting. Alle er enig om at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon, at vi skal ha en variert flåtesammensetning, at ressursfordelingen mellom flåtegruppene skal være langsiktig, at kvotefastsettelse skal basere seg på havforskernes vitenskapelige anbefalinger og at havbruksnæringen skal føre oss til stadig nye høyder bare rømming og lus holdes i sjakk. I tillegg ser «alle» det uforløste potensialet i restråstoff av fisk og i havets små marine organismer som de fleste av oss ikke kjenner navnet på.

Hvis ikke høstens bøker og artikler, som hevder at fiskeressursene er privatisert og at eierrettighetene nærmest over natta har hopet seg opp hos noen få, har kilt seg inn og utfordret denne idyllen, er vel bildet omtrent som det var før sommeren. Altså bred enighet om hovedtrekkene i fiskeripolitikken..

For meg står det klart at marin sektor er utpreget dynamisk, med stor omstillingsevne. Aktørene i næringa snur seg raskt, og ser nye muligheter. Det har kjennetegnet de som lever av ressursene i havet, og det bør vi som politikere framelske. Vi bør tilrettelegge for at den dynamikken som vi ser hos fiskerne, fiskekjøperne, oppdretterne og eksportørene, får gode vilkår. At det er uenigheter mellom flåteside og landside, mellom fisker og oppdretter og internt i de ulike deler av marin sektor, er med å bygge opp under denne dynamikken. For min del vil jeg være ytterst forsiktig med å bidra til endringer i lover og i

Vi trenger ikke store endringer i norsk fiskeripolitikk, men vi trenger en opptrappingsplan i marin forskning som monner

Det er næsten ikke til å tenke på hvor store verdier som går tapt for norsk fiskeripolitikk, norsk fiskeressurs, Norges framtid og norsk økonomi for all vi har mangelfulle kunnskap om viktige fiskeressurser som bl.a. NV-øst og makrel. For å være konkret bør havforskningsinstituttet få styrket sitt arbeid rettet mot bestands- og ressursforskning med 20 mill kroner ekstra pr år de nærmeste fem årene.

Vi trenger ikke store endringer i norsk fiskeripolitikk, men vi trenger en opptrappingsplan i marin forskning som monner. Dette er næsten ikke til å tenke på hvor store verdier som går tapt for norsk fiskeripolitikk, norsk fiskeressurs, Norges framtid og norsk økonomi for all vi har mangelfulle kunnskap om viktige fiskeressurser som bl.a. NV-øst og makrel. For å være konkret bør havforskningsinstituttet få styrket sitt arbeid rettet mot bestands- og ressursforskning med 20 mill kroner ekstra pr år de nærmeste fem årene.

Vi trenger ikke store endringer i norsk fiskeripolitikk, men vi trenger en opptrappingsplan i marin forskning som monner. Dette er næsten ikke til å tenke på hvor store verdier som går tapt for norsk fiskeripolitikk, norsk fiskeressurs, Norges framtid og norsk økonomi for all vi har mangelfulle kunnskap om viktige fiskeressurser som bl.a. NV-øst og makrel. For å være konkret bør havforskningsinstituttet få styrket sitt arbeid rettet mot bestands- og ressursforskning med 20 mill kroner ekstra pr år de nærmeste fem årene.

Kronikskribentene:

 Elisabeth Aspaker	 All Håkon Høel	 Salve Dahl	 Geir Henneland	 Karin Aundauer	 Svein-Roar Nysta	 Pål Fårstad
---	---	--	--	--	--	---

God jul og godt nytt år!

betingelser for hvem som skal høste fiskeressursene. Det er ingen grunn til å bagatellisere uenigheter, men vi skal huske på at de ordninger som gjelder i dag er nokså finslipte..

Jeg ser f.eks. ikke hvordan vi på en bedre måte kan innrette deltakeradgangen og kvoterettighetene i fiskeriene. Vi snakker om flere tusen slike deltakeradganger eller kvoterettigheter spredt over det ganske land. Enkelte snakker om privatisering av fiskeressursene. Snakker vi om privatisering når myndighetene gir en båteier med sitt fartøy rett til å delta i et bestemt fiskeri for å bidra til den norske årskvoten blir oppfisket? Nei, mener jeg. Det vi snakker om er rettigheter som vedkommende har opparbeidet seg på bakgrunn av tidligere deltakelse i det bestemte fiskeri, og som har vært grunnlaget for langsiktige investeringer i båt og bruk..

Det er denne innretningen som er det bærende element for hvem og hvilke fartøyer som skal ha ansvaret for å fiske de tilmålte norske kvoter. Jeg oppfatter ikke at det

er reell politisk uenighet om dette. Så må vi ha en diskusjon om hvor store justeringer som skal foretas i deltakerloven, i leveringsforpliktelser og andre løpende saker. Jeg ser ingen grunn til at justeringene skal være så store at de utfordrer de bærende elementene i fiskeripolitikken. .

Alle snakker om det enorme potensialet innenfor marine næringer. Venstre deler definitivt den framtidstro som mange tegner. Det krever selvsagt mest av næringsutøverne selv å ta ut dette potensialet, men det krever også mye av oss som politikere. Det aller viktigste er en større satsing på fou - på forskning og utvikling i marin sektor. Det må satses mer gjennom Nofima, Møreforskning og andre regionale forskningsinstitusjoner som driver marin forskning. Og ikke minst må det satses mer på Havforskningsinstituttet. I Venstres alternative budsjett for 2014 la vi inn en betydelig økning på marin forskning, bl.a. 20 mill ekstra til Havforskningsinstituttet.

Det er nesten ikke til å tenke på hvor store verdier som går tapt for norsk fiskeflåte, norsk fiskeindustri, kystsamfunn og norsk økonomi

fordi vi har manglende kunnskap om viktige fiskebestander som bl.a. sei, NVG-sild og makrell. For å være konkret bør Havforskningsinstituttet få styrket sitt arbeid rettet mot bestands- og ressursforskning med 20 mill kroner ekstra pr år de nærmeste fem årene..

Vi trenger ikke store endringer i norsk fiskeripolitikk, men vi trenger en opptrappingsplan i marin forskning som monner. Det blir en av mine hovedsaker i fiskeripolitikken i 2014 og de neste årene på Stortinget. God jul og godt nytt år!. Kronikkskribenter:

STYRKES: Havforskningsinstituttet bør få styrket sitt arbeid rettet mot bestands- og ressursforskning med 20 mill kroner ekstra per år de nærmeste fem årene.

ARKIVFOTO: HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

@text2

© Fiskeribladet Fiskaren

- Mulig seksdobling

Vesterålen Online. Publisert på nett 14.12.2013 15:46. Profil: Nofima.

Fokuserer på levendelagring av torsk for å forlenge sesongen.

Foto: Fiskeriparken Sjømatmeldingen 2012/2013 har som målsetting at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon, og peker på at det er et potensial for en seksdobling av omsetningen innen 2050 fra dagens nivå. Målsettingen er å øke omsetningen fra dagens 90 milliarder kroner til 550 milliarder kroner.

Viktig for sjømatindustrien

Videre gir Sjømatmeldingen klare styringssignaler om å legge til rette for at mer av råstoffet bearbeides innenlands og lokalt. Den peker også på at det er en utfordring for sjømatindustrien å få tilgang til ferskt råstoff av god kvalitet gjennom hele året.

Det har de siste årene vært mye fokus på å øke andelen levendelagring av torsk for å utjevne og forlenge sesongen og sikre levering av fersk torsk en større del av året. Dette uten at det har lyktes nevneverdig. Behovet for kunnskap sees på som en av faktorene for at interessen kan øke.

Levendelagring og fangstbasert akvakultur anses som en løsning på råstoffproblematikken og kan gi sesongutjevning, men det er flere utfordringer og årsaker til at omfanget ikke har økt nevneverdig. I 2013 ble det kun omsatt i underkant av 2000 tonn levende torsk, og det er langt fra politiske mål.

Vil øke kunnskapen

Nå inviterer Fiskeriparken til forsknings- og utviklingsamling rettet både mot de som driver med og har ønske om å starte med levendefangst, levendelagring og produksjon fra levendefanget råstoff.

Samlingen vil ha fokus på formidling av forskning, og vil også være en arena der næringsaktørene og andre involverte kan få gi innspill for videre utvikling innenfor området. Forskning fra aktuelle forskningsinstitusjoner som Nofima, Sintef og

The screenshot shows a news article on the website VOL.no. The main headline is '- Potensiale for seksdobling' with a sub-headline 'Fokuserer på levendelagring av torsk for å forlenge sesongen.' The article text is partially visible, discussing the goal of doubling production of fresh cod by 2050 and the need for knowledge. There are several images: one showing workers on a boat, another showing a large fish being lifted, and a third showing a fish in a net. A small graphic says 'Startet opp i 2008' and 'Flest salg pr bode over mange år'. The article is dated 14.12.2013.

Havforskningsinstituttet vil bli presentert for næringsaktører, forvaltning og andre interesserte.

Bred deltakelse

- Vi håper at aktører fra både hav og land som har erfaring og ønsker å øke kunnskapsnivået eller ser potensialet i levendefangst/lagring, kommer på denne samlingen. Det har vært stor interesse så langt, og vi ønsker at samlingen blir både lærerik og gir konkrete innspill som både forskere og utviklingsaktører kan jobbe videre med. Etter sesongen 2013 er signalene at det er flere som ønsker å forsøke levendelagring og produksjon fra levendelagret råstoff, så mange er spent på utviklingen i 2014, sier prosjektansvarlig i Fiskeriparken, Beate Solvoll, i

en pressemelding.

I tillegg til næringsaktørene og forskere vil både representanter fra Innovasjon Norge, Sjømatrådet, FKD, forvaltning, Norges Fiskarlag og Råfisklaget være tilstede.

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond, FHF og Senter for Fangstbasert Akvakultur, Nofima, støtter FoU-samlingen som gjennomføres 17.-18. desember i Svolvær.

© Vesterålen Online

Se webartikkelen på <http://ret.nu/xPsyl52n>

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond, FHF og Senter for Fangstbasert Akvakultur, Nofima, støtter FoUsamlingen som gjennomføres 17.-18. desember i Svolvær.

(Pressemelding).

Bildetekst: Fiskeriparken på Myre inviterer til forsknings- og utviklingssamling (FoU) hvor tema er levendelagring av torsk.

© Bladet Vesterålen

Tøffe fiskerivalg i 2014

Fiskeribladet Fiskaren. Publisert på trykk 13.12.2013. Profil: Nofima. Side: 2.

Fiskeripolitikken står foran klare veivalg neste år. Skal lønnsomhet oppnås med mer av gammel medisin, eller må næringen reformeres? Mye tyder på at 2014 blir slaktetid for hellige kyr.

2014 kan fort bli et turbulent fiskeripolitisk år. Delakterlov, fiskesalgslagsloven og leveringsplikten kan bli utfordret fra både politikerne og sterke grupper i fiskerinæringen. Derfor må fiskerne forberede seg på tøffe slag. Samtidig må partene våge å diskutere mantraet om at «hovedtrekken i fiskeripolitikken ligger fast». Spørsmålet er om mer av gammel medisin er det som skal til for å gjøre fiskerinæringen mer lønnsom og konkurransedyktig i 2014? Trolig er ikke den blå regjeringen av den oppfatning. Den nye regjeringen er langt mer reformkåte enn den rød-grønne regjeringen. Allerede nå kan vi ane hvor slagene vil stå.

Nofima la nylig frem en rapport som ser på lønnsomhet i hvitfisknæringen og hva som skal til for at norsk hvitfiskindustri blir mer konkurransedyktig. Rapporten ble laget i oppdrag for LO, og målet er å beskrive nåsituasjonen og hva som skal til for å bedre situasjonen. Hovedkonklusjonen er ganske overraskende..

Nofima mener nemlig at det ikke er spesielt innovativt og fremtidsrettet at hovedtrekkene i fiskeripolitikken ligger fast. Politikerne, LO, og næringen må ta denne debatten, og de må trolig være villig til å slakte noen hellige kyr, mener forskerne.

Nofima mener også at LO bør bidra til at et større verdikjedeperspektiv kommer inn i fiskeripolitikken, og at det åpnes opp for å diskutere kvotefordelingen mellom farøygruppene, deltakerloven og fiskesalgslagsloven.

Nofima-forsker Edgar Henriksen utdyper disse påstandene, og tror blant annet at deltakerloven vil falle av seg selv. Dette grunngir han med ren markedsøkonomisk tankegang. Han tror også fiskerne etterhvert vil ønske dette selv. Nofima er

2 MENINGER

FRIDAG 12. DESEMBER 2013 FISKERIBLADET FISKAREN

Publisert: 13.12.2013
Redaktør: Bjørn Høge

Decksjef: Ole Einar Odeboen Nygård
Redaktør: Nils Torvik

fiskeribladetfiskaren.no **fbl.no**

PFU Fiskeribladet Fiskaren utleveres etter lov om presseutøvelse og regler for publisering av avisinnhold. Ansvarlig utgiver: Nofima AS. Adresse: Nofima AS, Postboks 22, NO-4630, Skudeneshavn, Oslo. ISSN: 1502-2202. Nr. 24/2013

Fiskeribladet Fiskaren

En uanhengig avis for Kyst-Norge

Best i verden

Norske fiskeriministre har for vane å reise rundt i Europa og reklamere for at vi har verdens beste fiskeriforvaltning og noe å lære andre land.

Skal vi tro Henning Røed i hans bok 'Fiskehistorier, hvem skal rie haveit, er dette bildet noe unnsøst. Han viser at det står svært dårlig til med forvaltningen av norske fjorder.

Eksemplene er mange og deprimerte blesting også på andre områder. Da den forrige Høyre-regjeringen tillet kamskjøpstråling på 1980-tallet, ble farten til 50-100 millioner kroner bugga i stor stil, delvis med statsstøtte. Advrader fra marinbiologer ble ignoreret. Politikere ga nye konsesjoner mens debatten gikk i Svinging. I mellomtiden ble havområder tømt for kamskjøll og fortsatt står det dårlig til med kamskjøllbanke.

Kongekrabbeavstanden er en annen forvaltningssvaksak, menner marinbiologene og forfatteren. Den spiser seg stadig lenger søvrer og lever godt på all den kraner på sin vei. Det vil bli et annet år igjen fra all, raskt og stenhitt, som alle legger sine egg på bunnen. Den bester også effektivt på bunnsdyr og enkelte steder er dyrelivet redusert og bunnsdyr- og bunnsdyr- og etter kongekrabbeavstanden.

Hvordan norske trillere har fått lov til å sødregge korallrev, uten at noen har grøpet.

Etter at oppsettet ble etablert er mange kvotefordeling overbet og så dette er grunnen til at fiske er blitt svært redusert mange steder. Utvalgt fra fire og midtstore deler bunnfaunaen og gjer at fisker skyr områder med oppdrett, menner enkelte fiskere. Røeds bok tyler på at lakse kan være mer ryansert.

Hvillen betydning vannkraftindustrien har hatt på fjordene har ikke blitt studert siden 1970-tallet. Vannkraftverk klipper forsket vann andre tider på året enn naturlig evelig. Hvilken effekt det har på fiskebestanden i fjordene vet vi også for lite om.

Det er altså mye som tyler på at det generelt mange interesserte forskningsprosjekt i årne som kommer. Det mangler heller ikke på oppgaver for fiskeripolitikere, som har ansvar for at våre fornybare ressurser forblir fornybare også for framtidige generasjoner.

Nofima mener nemlig at det

2014 kan fort bli et turbulent fiskeripolitisk år. Delakterlov, fiskesalgslagsloven og leveringsplikten kan bli utfordret fra både politikerne og sterke grupper i fiskerinæringen. Derfor må fiskerne forberede seg på tøffe slag. Samtidig må partene våge å diskutere mantraet om at «hovedtrekken i fiskeripolitikken ligger fast». Spørsmålet er om mer av gammel medisin er det som skal til for å gjøre fiskerinæringen mer lønnsom og konkurransedyktig i 2014? Trolig er ikke den blå regjeringen av den oppfatning. Den nye regjeringen er langt mer reformkåte enn den rød-grønne regjeringen. Allerede nå kan vi ane hvor slagene vil stå.

Nofima mener nemlig at det ikke er spesielt innovativt og fremtidsrettet at hovedtrekkene i fiskeripolitikken ligger fast. Politikerne, LO, og næringen må ta denne debatten, og de må trolig være villig til å slakte noen hellige kyr, mener forskerne.

Nofima mener også at LO bør bidra til at et større verdikjedeperspektiv kommer inn i fiskeripolitikken, og at det åpnes opp for å diskutere kvotefordelingen mellom farøygruppene, deltakerloven og fiskesalgslagsloven.

Nofima-forsker Edgar Henriksen utdyper disse påstandene, og tror blant annet at deltakerloven vil falle av seg selv. Dette grunngir han med ren markedsøkonomisk tankegang. Han tror også fiskerne etterhvert vil ønske dette selv. Nofima er

KOMMENTAR

I like er spesielt innovativt og fremtidsrettet at hovedtrekkene i fiskeripolitikken ligger fast. Politikerne, LO, og næringen må ta denne debatten, og de må trolig være villig til å slakte noen hellige kyr, mener forskerne.

Skal hvitfiskindustrien overleve må effektivisering gjennomføres, men skal det være mulig må grunnreglene endres.

Regjeringen har satt ned et såkalt Sjømatutvalg, med spesielt fokus på lønnsomhet. Den nye regjeringen vil stå fremfor mange politiske valg neste høst. Mye tyder på at de viktigste politiske grunnpillarene i norsk fiskeripolitikk vil bli utfordret, men det er kanskje også på tide at debatten tas. Hovedprinsippene i fiskeripolitikken ble forsett i en annen virkelighet. Nofima har mye å si til verdikjedeperspektivet må utvikles og fiskeripolitikken ble forsett i en annen virkelighet. Nofima har mye å si til verdikjedeperspektivet må utvikles og fiskeripolitikken ble forsett i en annen virkelighet. Nofima har mye å si til verdikjedeperspektivet må utvikles og fiskeripolitikken ble forsett i en annen virkelighet.

Nofima mener også at LO bør bidra til at et større verdikjedeperspektiv kommer inn i fiskeripolitikken, og at det åpnes opp for å diskutere kvotefordelingen mellom farøygruppene, deltakerloven og fiskesalgslagsloven.

Nofima-forsker Edgar Henriksen utdyper disse påstandene, og tror blant annet at deltakerloven vil falle av seg selv. Dette grunngir han med ren markedsøkonomisk tankegang. Han tror også fiskerne etterhvert vil ønske dette selv. Nofima er innlitter til langt tidere om resultatet til leveringsplikten, der han

Tøffe fiskerivalg i 2014

Fiskeripolitikken står foran klare veivalg neste år. Skal lønnsomhet oppnås med mer av gammel medisin, eller må næringen reformeres? Mye tyder på at 2014 blir slaktetid for hellige kyr.

Skal hvitfiskindustrien overleve må effektivisering gjennomføres, men skal det være mulig må grunnreglene endres.

Regjeringen har satt ned et såkalt Sjømatutvalg, med spesielt fokus på lønnsomhet. Den nye regjeringen vil stå fremfor mange politiske valg neste høst. Mye tyder på at de viktigste politiske grunnpillarene i norsk fiskeripolitikk vil bli utfordret, men det er kanskje også på tide at debatten tas. Hovedprinsippene i fiskeripolitikken ble forsett i en annen virkelighet. Nofima har mye å si til verdikjedeperspektivet må utvikles og fiskeripolitikken ble forsett i en annen virkelighet. Nofima har mye å si til verdikjedeperspektivet må utvikles og fiskeripolitikken ble forsett i en annen virkelighet.

imidlertid langt tøffere om fremtiden til leveringsplikten, der han mener dagens medisin er direkte feil. Forskerne tror at den såkalte «samfunnskontrakten» industrien har forpliktet seg til gjennom leveringsplikten er umulig å etterleve i 2014..

Skal hvitfiskindustrien overleve må effektivisering gjennomføres, men skal dette være mulig må politikerne endre grunnreglene. Nofima mener derfor at råstoffstofftilførselsen må organiseres utfra industrielle forutsetninger, og ikke politiske. På den bakgrunn konkluderer Nofima at den viktigste innovasjonen ikke ligger innenfor det teknologiske området, men ved å modernisere fiskeripolitikken. Derfor bør politikerne forlate sitt mantra om at dagens grunnpillare ligger fast, mener Nofima-forskerne.

Regjeringen har satt ned et såkalt Sjømatutvalg, med spesielt fokus på lønnsomhet. Den nye regjeringen har varslet at fiskerinæringen vil stå fremfor mange vanskelige politiske valg neste høst. Mye tyder på at de viktigste politiske grunnpillarene i norsk fiskeripolitikk vil

bli utfordret, men det er kanskje også på tide at debatten tas. Hovedprinsippene i fiskeripolitikken ble formet i en annen virkelighet. Nofima har mye rett i at verdikjedeperspektivet må vektlegges langt sterke ved fremtidige politiske revisjoner - noe som vil skje allerede høsten 2014.
oystein.hage@fbfi.no Telefon: 93 25 63 17

@text2

© Fiskeribladet Fiskaren

Merking av klippfisk i Brasil

Fiskeribladet Fiskaren. Publisert på trykk 11.12.2013. Profil: Nofima. Side: 20.

Dette er den siste kronikken i en serie på fem hvor Nofima-forsker Finn-Arne Egness, har tatt for seg utfordringene for norsk klippfisk i det brasilianske markedet.

Internasjonalt regelverket åpner for at flere arter enn norsk hvitfisk kan selges som «bacalhau» eller «tipo bacalhau» i Brasil. Mangelfull merking på enkelte produkter gjør det enda vanskeligere å skille de ulike artene fra hverandre. Det skaper utfordringer for norske klippfisk produsenter og forbrukere. Siden andre arter enn norsk hvitfisk står for betydelige deler av veksten i det brasilianske bacalhau-markedet har det vært en debatt i Norge om hvordan disse produktene skal merkes. Nofima har i fellesskap med et brasiliansk konsultentselskap sett nærmere på regelverket for bruken av begrepet «bacalhau» og «tipo bacalhau» i Brasil.

«Bacalahu» Regelverket forteller at det kun er nordøstatlantisk torsk (Gadus morhua), Stillehavstorsk (Gadus macrocephalus) og Grønlandstorsk (Gadus ogac) som kan kalles «bacalhau» i Brasil. Merkingen skal i tillegg inneholde det vitenskapelige navnet på arten. Regelverket oppgir likeledes en maksimumsgrense på vanninnhold i klippfisk (salgado seco) av mager fisk som torsk og sei på 45 %. Maksimalt vanninnhold i saltfisk (salgado) av mager fisk er 55 %. Det betyr at saltet og tørket nordøstatlantisk torsk skal merkes «Bacalhau salgado seco - Gadus morhua». På samme måte skal klippfisk av stillehavstorsk merkes «Bacalhau salgado seco - Gadus macrocephalus». «Tipo Bacalhau» Klippfisk av sei, lange og brosme er også viktige norske eksportprodukter til Brasil. Regelverket forteller at disse artene skal benytte betegnelsen «Tipo Bacalhau» etterfulgt av navnet på arten. Klippfisk av sei skal derfor merkes med «Peixe salgado seco Tipo Bacalhau salgado seco - Saithe». På samme måte skal klippfisk av lange merkes «Peixe salgado seco Tipo Bacalhau salgado seco - Ling». Saltet Alaska pollock Norsk klippfisk møter økt konkurranse fra saltet Alaska pollock i Brasil. Siden Alaska pollock er en ferskfisk gjelder de samme reglene for navnet og vanninnholdet som for torsk og sei. Det betyr at saltet og tørket Alaska pollock skal merkes med «Tipo Bacalhau etterfulgt av navnet på arten. Den rettmessige merkingen er saltet Alaska pollock i brasilianske supermarkeder blir da «Peixe Salgado Tipo Bacalhau Salgado - Fillet de Alaska». Det betyr at det eneste som skiller navnet fra norsk eksportprodukt til Brasil. Regelverket forteller at disse artene skal benytte

20 DEBATT

ONSDAG 11. DESEMBER 2013 FISKERIBLADET FISKAREN

Innlegg: Fiskeribladet Fiskaren

Publisert: 11.12.2013 kl. 10:00

Publisert: 11.12.2013 kl. 10:00

Publisert: 11.12.2013 kl. 10:00

Hovedinnlegg/Kronikk: Maksimert 5.000 tegn (ca. 750 ord)

Sideinnlegg/nyttelikk: Maksimert 1.500 tegn (ca. 200 ord)

Fiskeribladet Fiskaren forbeholder seg retten til å forkorte alle innlegg som overskrider disse grensene.

Elektronisk form. Samt publisert dem på internett. Innlegg kronikkene kan bli redigert og oppdatert til 1 år etter publisering. Med opprettelse av innlegg gir du samtykke til at Nofima AS kan bruke innlegget ditt til alle typer markedsføringsformål.

Merking av klippfisk i Brasil

Dette er den siste kronikken i en serie på fem hvor Nofima-forsker Finn-Arne Egness, har tatt for seg utfordringene for norsk klippfisk i det brasilianske markedet.

Innlegg

MARKED

Finn-Arne Egness er for eller i mot.

Nofima har i flere år studert vareutvalget av bacalhau-produkter i de største supermarkeds-kjedene i Brasil

Internasjonalt regelverket åpner for at flere arter enn norsk hvitfisk kan selges som «bacalhau» eller «tipo bacalhau» i Brasil. Mangelfull merking på enkelte produkter gjør det enda vanskeligere å skille de ulike artene fra hverandre. Det skaper utfordringer for norske klippfisk produsenter og forbrukere. Siden andre arter enn norsk hvitfisk står for betydelige deler av veksten i det brasilianske bacalhau-markedet har det vært en debatt i Norge om hvordan disse produktene skal merkes. Nofima har i fellesskap med et brasiliansk konsultentselskap sett nærmere på regelverket for bruken av begrepet «bacalhau» og «tipo bacalhau» i Brasil.

«Bacalhau» Regelverket forteller at det kun er nordøstatlantisk torsk (Gadus morhua), Stillehavstorsk (Gadus macrocephalus) og Grønlandstorsk (Gadus ogac) som kan kalles «bacalhau» i Brasil. Merkingen skal i tillegg inneholde det vitenskapelige navnet på arten. Regelverket oppgir likeledes en maksimumsgrense på vanninnhold i klippfisk (salgado seco) av mager fisk som torsk og sei på 45 %. Maksimalt vanninnhold i saltfisk (salgado) av mager fisk er 55 %. Det betyr at saltet og tørket nordøstatlantisk torsk skal merkes «Bacalhau salgado seco - Gadus morhua». På samme måte skal klippfisk av stillehavstorsk merkes «Bacalhau salgado seco - Gadus macrocephalus».

«Tipo Bacalhau» Klippfisk av sei, lange og brosme er også viktige norske eksportprodukter til Brasil. Regelverket forteller at disse artene skal benytte

Markedsobservasjoner
Hvordan merkes produktene i praksis? Nofima har i flere år studert vareutvalget av bacalhau-produkter i de største supermarkeds-kjedene i Brasil. Våre markedsobservasjoner viser at norsk klippfisk primært merkes riktig. Det gjelder særlig klippfisk som selges emballert. Hva med umballerte produkter? Flere kjeder velger å videreføre merkingen norske eksportører benytter på sine kartonger til forbrukeren i butikk. Det gir riktig merking. Feilmerking er imidlertid mye vanligere når kjedene lager egne håndskrevne plakater. Vi har sett mange eksempler på at norsk klippfisk av sei for eksempel merkes «Bacalhau Saithe» og ikke «Tipo Bacalhau Saithe» som regelverket tilsi. Det samme gjelder for produkter av bak klippfisk av lange og brosme. Når utvalget skal benytte «Bacalhau Saithe» får forbrukeren heller ikke informasjon om hvorvidt produktene er saltet og/eller fersk.

Praktiske implikasjoner
Våre funn viser at mangelfull merking primært er relatert til «Bacalhau»-produktene av andre arter enn norsk hvitfisk. Siden disse produktene er merket kun med «Tipo Bacalhau» må forbrukeren være oppmerksom på et begrenset informasjonsinnhold. Det er problematisk for norsk klippfisk, mest og fremst fordi konsumenten

Brasil. Siden Alaska pollock er en torskfisk, gjelder de samme reglene for navnet og vanninnholdet som for klippfisk av sei. Saltet Alaska pollock skal merkes med «Tipo Bacalhau» etterfulgt av navnet på arten. Den rettmessige merkingen av saltet Alaska pollock i brasilianske supermarkeder blir da «Peixe Salgado Tipo Bacalhau Salgado - Polaca do Alasca». Det betyr at det eneste som skiller navnet fra norsk eksportprodukt til Brasil. Regelverket forteller at disse artene skal benytte betegnelsen «Tipo Bacalhau» etterfulgt av navnet på arten. Klippfisk av sei skal derfor merkes med «Peixe salgado seco Tipo Bacalhau salgado seco - Saithe». På samme måte skal klippfisk av lange merkes «Peixe salgado seco Tipo Bacalhau salgado seco - Ling». Saltet Alaska pollock Norsk klippfisk møter økt konkurranse fra saltet Alaska pollock i

at norsk klippfisk av sei for eksempel merkes «Bacalhau Saithe» og ikke «Tipo Bacalhau Saithe» som regelverket tilsier. Det samme gjelder for produkter av både klippfisk av lange og brosme. Når utsalgsstedet kun benytter «Bacalhau Saithe» får forbruker heller ikke informasjon om hvorvidt produktene er saltet og/eller tørket. Problemområder Våre markedsobservasjoner viser at merkingen av fullsaltet klippfisk er tilstrekkelig for å skille de ulike artene fra hverandre. Feilmerking er et langt større problem på de nye saltede og opprevne fiskeproduktene. Disse produktene kalles gjerne «desfiado» eller «lascas». Våre estimater antyder at slike produkter utgjør nærmere 1/5 av det brasilianske bacalhau-markedet. En relativ stor andel av slike produkter, særlig de som selges i løs vekt, merkes kun «Lascas Tipo Bachalau». Det betyr at det mangler informasjon om hvilken art produktet er produsert av. Regelverket tilsier at «Tipo Bacalhau» skal etterfølges av navn på arten som er benyttet. Det mangler likeledes informasjon om produktet er saltet (salgado) og/eller tørket (seco). Praktiske implikasjoner Våre funn viser at mangelfull merking primært er relatert til «desfiado»-produkter av andre arter enn norsk hvitfisk. Siden disse produktene ofte er merket kum med «Tipo Bacalhau» må forbrukerne ta sine beslutninger på et begrenset informasjonsgrunnlag. Det er problematisk for norsk klippfisknæring, først og fremst fordi kunnskapen om bacalhau er begrenset, og fordi pris er viktig kjøpskriterium. Det kan bidra til at forbruker velger de rimeligste og hviteste alternativene framfor «desfiado» produsert av dyrere norsk hvitfisk. Det skaper særlig utfordringer for de brasilianske supermarkedskjedene som skjærer ut ryggstykket av norsk klippfisk, og selger resten av

klippfisken som «desfiado». Norske aktører bør derfor sørge for at «desfiado» produsert av norsk fisk merkes tilstrekkelig. Det kan bidra til at forbruker enklere kan skille produkter basert på norsk hvitfisk fra billigere alternativer og øke etterspørselen etter norsk klippfisk.

Merking: Når produktene kun er merket «Lascas Tipo Bacalhau» får forbruker ingen informasjon om hvilke art produktet er produsert av. Det øker konkurransen for norsk klippfisk i det brasilianske markedet. FOTO: FINN-ARNE EGENESS FBFI 6. desember 2013

@text2

© Fiskeribladet Fiskaren

Rammer kvalitet

Lofotposten. Publisert på trykk 07.12.2013. Profil: Nofima. Magnar Johansen. Side: 6.

Fylkesrådet mener regjeringen bidrar til at fiskerinæringen vil tap e penger.

Det er regjeringens kutt i Marint verdiskapingsprogram som får fylkesråd for næring, Arve Knutsen (KrF), til å reagere. Regjeringen Stoltenberg satte av 54 millioner kroner i sitt budsjett for 2014. Nå har regjeringen Solberg barbert bort 34 millioner. - Det betyr at det ikke bevilges penger til Opplæringsprogram for kvalitetsbearbeiding av fisk og til teknologiseringen i hvitfisknæringen. Det er meget beklagelig, sa Knutsen da han ble utfordret av fylkestingsrepresentant Steinar Friis (Sp) i fylkestinget. I svaret trakk Knutsen fram saltfiskeeksporten som eksempel på at Norge som fiskerinasjon må satse på kvalitet. - I en rapport fra i februar i år viste Nofima hvordan Norge taper penger på grunn av variabel kvalitet på fisken. Hadde den norske fisken holdt islandsk standard i 2011, ville eksportverdien vært 120 -130 millioner kroner høyere. For fiskeren ville dette gitt 4,50 kroner mer per kilo, sa Knutsen. Selv om næringen har ansvaret for å levere god kvalitet, mener han at staten må bidra. - Derfor vil vi ta opp med regjeringen at satsingen på opplæring og teknologi opprettholdes, sa Knutsen. Han reagerer også på at regjeringen kutter 7,2 millioner, nesten halve tilskuddet, til sikkerhetsopplæringen for fiskere. Han ønsker også at regjeringen gjeninnfører tilskuddet til mottaksstasjoner for fisk. Derimot vil fylkesråden ikke protestere på at lineegnetilskuddet kuttes.

Bildetekst: Fylkesråd for næring, Arve Knutsen (KrF) mener regjeringen svekker fiskerinæringen.

© Lofotposten

6 Lofotposten

Fergesvar i februar, nei til Sps forslag om mer asfalt i Lofoten

Lofoten og Hamarøy må vente til februar før arbeidet til Statstidkingsoppgjøret.

Magnar Johansen

Som ventet ble budsjettforlaget fra SV, Venstre og Rødt udekket. Tilsven vil at...

Senterpartiet i ei sitt budsjettforlag sin penger til utførelsen av fylkesveier. Bruk og Rødt på Venstre. Heller ikke Sps forslag til å diskutere fergeløst. Da skal fylkesrådet behandle forslaget fra Applan. Viak, som anbefaler at fergeløst fortsettes, og med mer forslagbarhet.

Senterpartiet i ei sitt budsjettforlag sin penger til utførelsen av fylkesveier. Bruk og Rødt på Venstre. Heller ikke Sps forslag til å diskutere fergeløst. Da skal fylkesrådet behandle forslaget fra Applan. Viak, som anbefaler at fergeløst fortsettes, og med mer forslagbarhet.

Senterpartiet i ei sitt budsjettforlag sin penger til utførelsen av fylkesveier. Bruk og Rødt på Venstre. Heller ikke Sps forslag til å diskutere fergeløst. Da skal fylkesrådet behandle forslaget fra Applan. Viak, som anbefaler at fergeløst fortsettes, og med mer forslagbarhet.

LØRDAG 7. DESEMBER 2013

Tona Nordstad (Hv) og Magnar Johansen (KrF) er i Lofoten. De er på vei til...

Rammer kvalitet

Fylkesråd for næring, Arve Knutsen (KrF) mener regjeringen svekker fiskerinæringen og vil kutte pengene.

Magnar Johansen

Det er regjeringens kutt i Marint verdiskapingsprogram som får fylkesråd for næring, Arve Knutsen (KrF), til å reagere. Regjeringen Stoltenberg satte av 54 millioner kroner i sitt budsjett for 2014. Nå har regjeringen Solberg barbert bort 34 millioner. - Det betyr at det ikke bevilges penger til Opplæringsprogram for kvalitetsbearbeiding av fisk og til teknologiseringen i hvitfisknæringen. Det er meget beklagelig, sa Knutsen da han ble utfordret av fylkestingsrepresentant Steinar Friis (Sp) i fylkestinget. I svaret trakk Knutsen fram saltfiskeeksporten som eksempel på at Norge som fiskerinasjon må satse på kvalitet. - I en rapport fra i februar i år viste Nofima hvordan Norge taper penger på grunn av variabel kvalitet på fisken. Hadde den norske fisken holdt islandsk standard i 2011, ville eksportverdien vært 120 -130 millioner kroner høyere. For fiskeren ville dette gitt 4,50 kroner mer per kilo, sa Knutsen. Selv om næringen har ansvaret for å levere god kvalitet, mener han at staten må bidra. - Derfor vil vi ta opp med regjeringen at satsingen på opplæring og teknologi opprettholdes, sa Knutsen. Han reagerer også på at regjeringen kutter 7,2 millioner, nesten halve tilskuddet, til sikkerhetsopplæringen for fiskere. Han ønsker også at regjeringen gjeninnfører tilskuddet til mottaksstasjoner for fisk. Derimot vil fylkesråden ikke protestere på at lineegnetilskuddet kuttes.

TIPS OSS!

Vi har nå 1962 tips og 763 67 800 tips.

Regjeringen vil ikke gi penger til Sjømatutvalget for Lofoten.

Magnar Johansen

Lofotens nye satsing på fiskerieringen møter stengt pengeboks i Fiskeri- og kystdepartementet. Regionrådet søkte om 750.000 kroner til drift av utvalget som består av representanter for fiskeri- og havbruksnæringen i Lofoten, samt offshore.

... Jeg er meget skuffet over avslaget. Det vil begrense aktiviteten kraftig. Verket som kommunene, regionrådet eller næringen er stanset til i finansiering, derfor ønsker, sier Lofotens leder, Vestvågøy-ordfører Jonny Finstad.

I avslaget skriver Fiskeri- og kystdepartementet: - Det er positivt at regionen tar initiativ til et slikt prosjekt, men departementet har ikke innledning til å støtte et utvalg for en spesiell region. Regjeringen har sitt ned et NØM-utvalg der de nevnte problemstillingene i stor grad vil bli gjennomført for grundig behandling og diskusjon.

Sjømatutvalgets overordnede mål er å styrke verdiskapningen fiskerinæringen i Lofoten. Utvalget vil være ansvarlig av utvalget for å fatte beslutninger oppfølge satsingsplanene i Lofoten, det på vandreture og drive lobbyvirksomhet overfor fiskeriministrene, sier Finstad.

- Lofoten er en sentral fiskeri-region, og en region som er veldig fiskeribehovig. Vi tror det er den posisjonen skulle overbevise departementet til å bevilge peng...

Nei til Lofoten

er slik at vi kan styrke næringen, sier Høyre-ordføreren som ikke har gitt opp håpet om å få penger.

- Vi vil utvalget opp med departementet i en slik utvalget som er samordnet prosjekt. Jeg håper at det regjeringen får bevilge til på seg, skal vi nå fram med våre argumenter. Jeg oppfordrer at denne regjeringen også ønsker å utvikle fiskerinæringen, sier Rødt.

Daglig leder i Lofotens, Kjell Pura, frykter det blir lite penger i dette utvalget med Lofoten har også søkt Nordland fylkeskommune om penger.

- De to kommunene henger sammen. Noe departementet sier nei, frykter jeg at fylkeskommunen sier det samme, sier Pura.

At departementet nektet et marint utvalg, reduserer ikke behovet for Sjømatutvalget for Lofoten, mener han.

FAKTA

Sjømatutvalget består av: Geir Barne, Johnsen, Rane, Rune, Stokkholm, Leines, Borge, Jørgensen, Bårdstad, Erling, Sævi, Faltch, Swales, Tor, Gunnar, Knutsen, Sævi, Borge, Barne, Mønstad, Lina, Ellingsen, Vågen, Oddne, Hørdal, Adolphsen, Vang, Jonny, Finstad, Hestegren, Eivind, Holst, Vågen, Lillian, Rasmussen, Stein, Jørgensen, Faltstad, Tor, Arne, Andreassen, Rødt, og Riksmann, Randi, Gregersen, Rane.

- Regjeringen opererer på et overordnet nasjonalt nivå. Vi skal ta for oss i Lofoten, og sette dringene her.

Forsker på redusert filetkostnad og økt råstoffutnyttelse på laks

iLaks. Publisert på nett 06.12.2013 08:17. Profil: Nofima.

Skal Norge lykkes med å øke bearbeiding av laks, må kostnaden for filetering reduseres betydelig i tillegg til at råstoffet utnyttes bedre.

Bionær-programmet i Norges forskningsråd har tildelt Nofima et stort tverrfaglig forskningsprosjekt over fire år, med mål om å effektivisere bearbeiding av laks. Dette skal sikres ved å prosessere fisken direkte til filet til en lavere kostnad og med høyere kvalitet enn ved tradisjonell slakting.

Ved å filetere all fisk direkte vil man effektivisere produksjonen, fremme bærekraft, kvalitet, mattrygghet/sikkerhet og holdbarhet. All kjøleenergi konsentreres til fileten, og transport gjennomføres uten is med miljøvennlig og rimeligere emballasje.

- Her kan vi legge til rette for 100 prosent videreføring av laks i Norge, sier forsker Bjørn Roth ved Nofima i Stavanger i en kommentar.

Prosjektet er et samarbeid mellom oppdrettselskaper, teknologi leverandører, forskningsinstitusjoner og næringsklyngene Arena Ocean of opportunities, NCE Aquaculture og NCE Culinology, skriver Nofima og Blue Planet i en pressemelding.

© iLaks

Se webartikkelen på <http://ret.nu/g6S8JyW8>

som at det skulle innførast 20 dagars lønsplikt.

Dette vart dei heldigvis pressa til å endre på i budsjettforliket med V og KrF.

Men summen av alt dette er særst alvorleg for ei næring som allereie har utfordringar, ikkje minst med tanke på ein til tider krevjande råvaresituasjon. På toppen av alt vert Fiskeri- og kystdepartementet lagt ned. I Fiskeridirektoratet skal dei effektivisera og får kutta budsjettet med 14,1 millionar. Dette vil kunne påvirke arbeidet med ressurskontroll, stadfestar fiskeriminister Aspaker.

Når Høgre og Frp i tillegg vil kutte i sikkerheitsopplæringa til fiskarane, så er det tydeleg at den blå-blå regjeringa ikkje tek fiskerinæringa på alvor.

Ingrid Heggø, fiskeripolitisk talskvinne, Ap.

Bildetekst: DAGENS BILDE: Fra Sortland torg.

© Bladet Vesterålen

Fiskehistorier Konsekvenser av prosessen Konkurransen for klippfisk av sei

Fiskeribladet Fiskaren. Publisert på trykk 06.12.2013. Profil: Nofima. Side: 23-24.

Leder av Fiskeripolitisknettverk i Nei til EU, Rolf-Arne Nicolaisen, har lest og blitt imponert over den nye boken til Henning Røed - «Hvem skal eie fisken». Konkurransen for norsk klippfisk av sei øker i Brasil.

Det er tema for denne kronikken skrevet av Nofima-forskerne Finn-Arne Egeness og Jens Østli.

En bok med undertittelen «Hvem skal eie fisken» er skrevet av Henning Røed og har lansering den 28 november. Ei lansering jeg gjerne skulle ha vært tilstede på, for å gratulere med ei bok som er høyst aktuell lesning nå! Og vil være aktuell som lesestoff for alle som bryr seg om ressursene på jorda og da spesielt fisk av alle slag. Vil driste meg til å si at den burde være pensum for stortingsrepresentanter i det d blir valgt inn på det Norske storting. Sitat fra boka: «Commiteèn for det Indre (1814-16) i Norges første frie Storting uttalte at Norge måtte stole på fiskeriene for å opprettholde sin handelsbalanse og håpet at disse ville «forblive Norges viktigste Guldgrube». Noe som i den videre tekst i boka bekreftes som det første stortings klarsyn og visjon.

Forfatteren klarer på utrolig få sider å knytte båndet tilbake til fjerne tider og farvannfrem til i dag og våre nære farvann. Men i denne historien får vi også smake på muligheter for fremtiden - evigheten kunne man driste seg å si.

Boka irttesetter oss som tror at vi kan en del om fisk, det er fortsatt en del å tilegne seg av kunnskap, ikke minst er det en del sammenhenger som boka logisk forklarer som ikke er så innlysende.

Dette er en bok for den som vil forstå litt om globalt fiske og oppdrett og ikke kan bruke 3 år eller mere på å tilegne seg denne kunnskap. Den er så langtfra utfyllende, den gir imidlertid gode utvalgte eksempler som i kortversjon er med på å

gi helhet.

Helhet er også det inntrykket jeg sitter igjen med etter å ha lest 279(301) sider helhet i tanken om hvem som eier ressursene, om noen da kan eie dem? Tar oss med til tidspunktet da vi fikk rettighetene til våre ressurser fisk og olje ut til 200 nautiske mil. Og da er det på sin plass med et annet sitat fra boken: «Det bør være et tankekors at fiskerimiljøene i Ålesund, som i begynnelsen motarbeidet 200 nautiske mils sone, nå er de fremste som prøver å tuske til seg eiendomsretten til de samme fiskeressursene - ressurser som de i sin tid motarbeidet at vi skulle eie».

Forfatteren viser oss små gløtt av den kunnskap han besitter, det lille glimtet vekker et behov for å vite mer. Det er godt gjort. Hans skildringer om andres fisketradisjoner er gode å lese om, i sær for en som er opptatt av havets økologi og bærekraft. Noen begrep som «Bryllupshav», «Begravelseshav», begge disse fra Fiji kan vi ta med for å pirre nyskjærigheten. En historie om «landsbyhaien» gir et nytt bilde på hva det vil si «å leve i pakt med naturen». Denne vandringen i historiske tider i fjerne farvann skaper et helhetsbilde vi kan forstå. Når det fortelles på denne måte gjennom boken, så sitter man igjen med en tanke, «dette er jo innlysende, det er jo så enkelt, hvorfor er det da så vanskelig». Forfatteren gir oss noen svar, men ikke særlig oppløftende for de kommende generasjoner. Med mindre vi endrer retning.

Forfatteren tar oss med på en global og historisk reise og gir oss bilder, mange bilder på at vi i Norge har mye å lære. Et begrep som «oljeskylapper» tas frem og mine øyne, som jeg trodde hadde et godt sidesyn, får gjennom boka et enda bedre sidesyn og ikke minst noen ganske gode øyne i nakken! Nakkesynet på det historiske grunnlag for veien videre, befestes i boken. Bokas forfatter klarer på en fin måte å få frem en mulig vei videre for å unngå at vi i fremtiden skal tape de ressurser som er i vår varetakt.

Den helhetlige tråd i boken er ikke bare, den tråd som går fra spørsmålet om «Hvem eier fisken» og frem til den nylige dom i Høyesterett i «Volstad»-saken. Den viktigste helhetlige tråd er den økologiske, fra de tidligste tider til striden om retten/eierskapet til fisken. Leseren vil sitte igjen med en forståelse av det virkelige bilde av verdenshavene, at bestandene faktisk blir mindre. Forståelse for fiskeri og oppdrett vil også sitte tilbake i leserens opplevelse.

Forfatteren tar opp det viktigste spørsmål for oss som nasjon, hvem eier ressursene? Stortinget har flere ganger sagt at fiskeressursene er det norske folks i fellesskap. Boka viser oss det samme som mange har prøvd å få frem de siste 5 år at det er på vei til å ikke bli slik. At vi gir fra oss enorme verdier, de eneste verdier vi vil ha etter at oljen er tatt opp, uten å få noe igjen.

Boka bør leses av politikere som ikke har våknet opp av den dvalen de er i, boka er i realiteten en real kaffekopp på sengekanten, sterk som bare sannhet kan være. Den vil merkes om du tar deg de få timene det tar å lese denne. Boka er ikke som den milde Friele kaffen, denne kaffen er kokt om bord på en sjark ispedd litt sjødrev. Og i god feskar tradisjon så serveres det sukkerbiter til. Så man kan fordøye de harde sannheter.

Har bare en ting til slutt - til Røed og forlaget: Takk for at du har satt på trykk disse ord som beskriver så godt situasjonen frem til i dag og viser at vi står ved et veiskille, at vi har et valg! Rolf-Arne Nicolaisen, leder av Fiskeripolitisknettverk i Nei til EU Informasjon på

vegne av Myre fiskemottak as, Jangaard as avd Framnes og Sjøanlegget, Nergård as, Hovden fiskeindustri as, Johan B. Larsen as, Fjordlaks as, Karlsøybruket as og Tufjordbruket as, avd Tufjord og Ingøy. Selskapene er blant de største fiskekjøperne i Finnmark, Troms og Nordland som mottar torsk fra kystfiskeriene. Vi har merket oss rapporten fra Fiskeridirektøren hvor det foreslås flere kortsiktige tiltak som kan bidra til å sikre etterlevelse av regelverket og korrekt registrering av fangst ved levering. Bedriftene ønsker selvsagt å bidra til å sikre at regelverket etterleveres.

Næringen, herunder også våre virksomheter har de siste 4 år vært gjennom en kraftig strukturell endring hvor det er bygd moderne og kostbare anlegg for mottak og bearbeiding av rund fisk. Vi har vært gjennom en automatisering og industrialisering på mottakssiden for å ivareta god kvalitet og bidra til en bærekraftig næring. Dette har skjedd i godt samarbeid med Mattilsynet og andre offentlige instanser, blant annet hensynet til god vareflyt og kvalitet på fisk og bi produkter. Ved å motta rund usløyd fisk ivaretar man både kvalitet og utnyttelsesgraden på alle produkter i fisken på en helt annen og bedre måte en tidligere..

En positiv effekt ved dette er at fiskerne slipper arbeidet med sløyning, og har dermed fått utvidet hviletid og muligheten til effektivisering av fiske..

Våre virksomheter kan imidlertid ikke akseptere en ordning der man som fiskekjøper tvinges til å betale overpris for råstoffet på grunn av feilaktige omregningsregler fra sløyd hodekappet fisk til rund usløyd fisk.

Hvis dette blir resultatet av den prosess som nå pågår vil konsekvensen bli at det ved disse mottaksbedriftene kun blir mottatt rund fisk fra båter som kan levere 15 mt eller mer. For de som fangster lavere volum blir konsekvensen at de må sløye om bord og levere fisken sløyd kappet ved kai.

Selskapene ønsker å unngå en situasjon der det må innføres slike begrensninger i mottaket av rund fisk. Selskapene vil derfor ta initiativ til en praktisk ordning som både ivaretar hensynet til korrekt fangstrapportering til myndighetene og gir en beregning av pris ved levering av rund fisk som sikrer at kjøperbedriftene betaler for det råstoffet de faktisk mottar. . Amund Pedersen,

Fjordlaks Økende konkurranse for norsk klippfisk av sei i Brasil, gjør at norsk klippfiskindustri må ta strategisk grep for å vedlikeholde og utvikle markedsposisjonen til seien.

Produktdifferensiering bør være en del av strategien. Hittil i år har det vært en betydelig økning i eksporten av klippfisk av sei. Allikevel faller eksporten til Brasil, målt i både mengde, verdi og pris per kilo. Dette er kritisk fordi Brasil er det viktigste markedet for norsk klippfisk av sei. Parallelt har saltede og opprevete produkter av Alaska pollock blitt et stadig vanligere syn i brasilianske supermarked. Produktet som kalles «desfiado» oppfattes trolig av mange brasilianere som et alternativ til norsk klippfisk av sei. Hva er årsaken til denne utviklingen og hvordan kan norsk industri respondere på konkurransen? Klippfisk av sei I 2008 gjennomførte Nofima en forbrukerundersøkelse som indikerer hvordan brasilianerne oppfatter klippfisk av sei. Studien antydte at pris er det viktigste fortrinnet til klippfisk av sei. Den lave prisen gjør produktet økonomisk tilgjengelig for en stor andel av befolkningen. Fyldig smak ble også trukket fram som et fortrinn. Seiens begrensninger var primært knyttet til den mørke fargen og manglende tykkelse på fiskekjøttet. Klippfisk av sei egnet seg derfor ikke like godt til porsjonsstykker som klippfisk av torsk. Studien viste også at tilberedningsprosessen ble oppfattet som tid- og arbeidskrevende. Alaska pollock Brasil importerer stadig mer saltet Alaska pollock fra Kina. Disse produktene er ferdig opprevet, uten skinn og bein og behøver kun 5 timer utvanning før tilberedning. Produktene er dermed enklere og raskere å tilberede enn klippfisk av sei. Begrepet «desfiado» brukes gjerne som en fellesbetegnelse for slike saltede fiskeprodukter. Slike produkter er særlig populært til klippfiskboller, salater og andre enkle retter. Kategorien er i sterk vekst og utgjør nå cirka 20 % av markedet for klippfisk og -lignende produkter i Brasil. Lav pris er et annet fortrinn til Alaska pollock. Hos kjeden «Arco-Iris» i Recife kostet «desfiado» av Alaska pollock R\$14,98 pr kg. Klippfisk av sei kostet R\$16,99 pr kg. Denne prisforskjellen kan forklares både av

lavere produksjonskostnader i Kina og lavere råstoffkostnader. Desfiado kan pakkes i standardstørrelser (100 g, 200 g), mens seien selges hel eller i biter med varierende vekt. Prisforskjellen per produkt kan derfor lett oppfattes å være større enn prisforskjellen per kilo.

Brasilianerne foretrekker lys klippfisk. Våre butikkobservasjoner viser at norsk klippfisk av sei har en mørkere farge enn «desfiado» av Alaska pollock. Fargeforskjellen blir enda tydeligere når produktene ligger ved siden av hverandre i butikk. Våre analyser og observasjoner antyder dermed at de viktigste fortrinnene til Alaska pollock er bekvemmelighet, pris og lys farge. Industrielle fortrinn Det er ikke bare på forbrukernivå «desfiado» av Alaska pollock har et fortrinn. Samtaler med brasilianske supermarkedskjeder forteller at de ønsker minst mulig bearbeiding av produktene de tilbyr. «Desfiado» av Alaska pollock tilbys supermarkedene enten pakket i forbrukerpakninger eller i «bulk». Norsk klippfisk av sei eksporteres som hel flekket fisk i 25-kilos kartonger. Det gjør at kjedene er avhengig av produkttilpasning for å tilby emballerte forbrukerpakninger med klippfisk av sei til forbruker. Tiltak Hvordan kan norsk klippfisk av sei møte konkurransen fra kinesiskprodusert Alaska pollock? Smaken trekkes fram som ett av de viktigste fortrinnene til norsk klippfisk av sei. Det må en utnytte i markedskommunikasjonen. Opprinnelse er et annet forhold klippfisknæring må spille på. Mer enn halvparten av brasilianerne foretrekker Norge som opphavsland når de kjøper «bacalhau». En forutsetning for å kapitalisere på denne preferansen er å merke norsk fisk med norsk opprinnelse. Produkttilpasning er en annen utfordring. Et alternativ for norsk industri vil være å videreføre deler av seien til «desfiado» og pakke den i mindre forbrukerpakninger. Det gir muligheter for bedre produktmerking. Produksjonen kan skje enten i Norge, i Brasil eller i et tredje land. Det vil gi et mer bekvemmelig produkt, som er bedre tilpasset både industrielle kjøpere og forbrukere.

Siden «desfiado» av Alaska pollock produseres i Kina med lave produksjonskostnader, og råstoffet er både billigere og hvitere enn klippfisk av sei, kan vi ikke møte konkurransen fra Kina på pris. Produkttilpasning og -differensiering må være viktige elementer i strategien for å møte konkurransen fra «desfiado» av Alaska pollock.

Avslutning «Desfiado» av Alaska pollock har flere fortrinn som forklarer den raske veksten. Vi tror veksten fortsetter fordi produktet er billigere, mer bekvemmelig og har en lysere og mer attraktiv farge enn klippfisk av sei. Norske klippfiskindustri må derfor tilpasse seg den økte konkurransen i Brasil. En sentral utfordring blir å forstå hvorfor forbrukerne velger norsk klippfisk av sei og bruke det i markedskommunikasjonen. Dette er kronikk nr. 4 i en serie på fem fra Nofima. De forutgående innleggene har stått på trykk 11. november, 27. november og 29. november.

KRAFTIG: Boka er ikke som den milde Friele kaffen, denne kaffen er kokt om bord på en sjark ispedd litt sjødrev, skriver innsender om «Hvem skal eie fisken»..
ILL.FOTO KONKURRANSE: Norsk klippfisk av sei møter stadig større konkurranse fra saltet Alaska pollock.
FOTO: FINN-ARNE EGENESS/NOFIMA

@text2

© Fiskeribladet Fiskaren

- Leverings- plikten er død

Fiskeribladet Fiskaren. Publisert på trykk 06.12.2013. Profil: Nofima. Side: 14.

fiskeripolitikk: Nofima-forsker Edgar Henriksen mener leveringsplikten slik vi kjenner den er avleggs og hører fortiden til. - Vil det si at du mener fiskeripolitikken må skilles fra distriktspolitikken?

- Vi må se på hva som virker, og heller fokusere på virkemidlene fremfor målene. Vi kan ikke bare fortsette å dytte på med politikk som ikke virker, sier han.

- Men det vil bety store endringer for lokalsamfunn i Finnmark? - Helt klart, men den utviklingen begynte allerede på 1960-tallet. Men det trenger ikke bety at all aktivitet i småsamfunnene forsvinner, men det er samtidig ikke troverdig å tro at det skal være like stor aktivitet alle steder, sier han.

@text2

© Fiskeribladet Fiskaren

14 NYHETER

FREDAG 6. DESEMBER 2013 FISKERIBLADET FISKAREN

- Dette er de stores kamp

Skett ikke alle fiskeripolitere er villige til å gå i krigen med fiskar- makta. Roy Arne Pettersen, som driver i Fossil og i Oksefjord i Finnmark, mener dette er de store selskapers kamp. For sin egen del har han dukket helt andre steder.

«De store utleieringene ligger ikke i å kunne rive fiskeribåter fra å ta fisk i. Fiske- tider er det fisk nok å ta tak i. Derimot er kvaliteten under en hver krise. Det burde leder FHL ha fokus på, mener Pettersen. Det er et moment fiskerne må ta hensyn til. Det er året med fisk, med fritt fiske i nærområdet eller fiskegrupper. Det dårlige været gjør at oppgitt utslippene er enda verre i forhold til kvalitet.

Selv frossenstøtne er preget av de enorme fangst- mengdene med krepskander og andre skavaker, berører Pettersen. De for sin del har rett og slett sluttet å ta i mot fisk fra Bjørnøy.

«Den holder ikke mål, i følge Finnmarks fiskeopp- veier. Som i neste omgang opplever at de samme fangstene bare går videre til andre kjøpere som ikke følger den samme standarden. Jeg kan være med på at det har endringer til fordel for miljøoppgr- temet. Det blir i mange tilf- ller alt for langt og bløt. Ikke å følge endringene i markedet godt nok. Men jeg kan ikke se noen lønnsomhetsgrunner i å se fiskeribåter. Her er det langt andre ting som andelgger for en lønnsom fiskeribåt, for eksempel den skatteop- løstheten vi har med blant på arbeidsledige kapital i tillegg til frossenstøtne og så mange- skutt dersom vi ett år skulle klare å fremkaffe et lite overkudd.

- Leverings- plikten er død
FISKERIPOLITIKK: Nofima- forsker Edgar Henriksen mener leveringsplikten slik vi kjenner den er avleggs og hører fortiden til. - Vil det si at du mener fiskeripolitikken må skilles fra distriktspolitikken?

- Vi må se på hva som virker, og heller fokusere på virkemidlene fremfor målene. Vi kan ikke bare fortsette å dytte på med politikk som ikke virker, sier han. Men det vil bety store endringer for lokalsamfunn i Finnmark? - Helt klart, men den utviklingen begynte allerede på 1960-tallet. Men det trenger ikke bety at all aktivitet i småsamfunnene forsvinner, men det er samtidig ikke troverdig å tro at det skal være like stor aktivitet alle steder, sier han.

SAMHOLD: Lederne for fiskerne i Øst-Lofoten, Leif Karlisen, maner til samhold og kamp etter det han oppfatter som en krigserklæring fra FHL.

Fiskarleder maner til samh

LOVKRIG FHL-leder får svar på tiltale fra fiskerne

Den lokale fiskarlags- lederen i Øst-Lofoten, Leif Karlisen, lover Geir Ove Ystmark (FHL) kamp om hver paragraf når han starter kampen for å endre fiskesalg- sagsloven og fjerne deltakerloven.

Terje Jensen og Øystein Hauge
Harstad/Bergen

- Dette er et stormangrep mot fiskeress-poliseringen og et alvor- lig angrep mot grunnlovs- fiske- fiskeress- vakservens konstit- terer den tidligere Laukvik- fiskeress- I samarbeid med et høyre-PP-regjering, kan dette

bli et avgje- rende slag for fiskerne. Her trengs det full mobilisering. Og jeg tror jeg kan være med på at det har endringer til fordel for miljøoppgr- temet. Det blir i mange tilf- ller alt for langt og bløt. Ikke å følge endringene i markedet godt nok. Men jeg kan ikke se noen lønnsomhetsgrunner i å se fiskeribåter. Her er det langt andre ting som andelgger for en lønnsom fiskeribåt, for eksempel den skatteop- løstheten vi har med blant på arbeidsledige kapital i tillegg til frossenstøtne og så mange- skutt dersom vi ett år skulle klare å fremkaffe et lite overkudd.

Borte i 2025
Ystmark gir uttrykk for at det som fiskerne har kjøpt fram de siste generasjonene vil være borte innen 2025.

Hans uttalelser er til foreb- ling i uttalelserne fra fiskeress- minister Ellenorli. Aspkræ- om ut- set som fungerte i 1970- i dag. Fiskeress- ministeren har også varslet omfattende endringer

og -vanskelige beslutninger- i kjølvannet av sjømatindustri- utviklingen her. De skal bygge fram sine konklusjoner neste høst. Allerede nå gir stålpl- sene ut på at de vil være svare- lig det gjennomvatt utvalgte fore- slo 2005. Det var i praksis ak- kurat det samme som FHL og Ystmark nå har lagt fram i sin 2005-rapport.

Mobilisering
- Vi kan krevge berolige, eller vi kan rive oss fram. Men skal vi slåss, må vi samle oss. Og da er det bare en organisasjon som har tryggle til å sette fosen ned på det markes, og det er Nor- gens Fiskarlag. Her trengs det et alvorlig mobilisering, mener Karlisen i Viggen Fiskarlag.

Han ser et stort fars i de spilt- telserne som har vært organis- sjonsmessig de siste årene. Men aller mest er han opptatt

tiltryktheten blant fiskerne. - Det er som på mange andre områder, folk må stole på på kroppen for de algemene ab- rett og tar siffer. Når de store algemene skal kjøpes, da blir Fiskarlaget god å ha. Eller når nøden er nærmet. Mange kan banes på Fiskarlaget, men til de trenger advokathjelp. Da er organisasjonen god å ha, min- ner Karlisen om.

Må slåss
Nå mener han tiden er inne for å slåss. Kanskjevisene er et forsvoring vil være konsek- sene for fiskeress- og aller mest for sjøfiskeress. Den har aldri vært så i fare som den er nå, mener Laukvik-fiskeress.

- Den nye regjeringen har al- lerede vist eksempler på at de vil være villige til å gjøre mindre interesser i de mange små. I det nye budsjettet berret de

Frykter konkurrans

Kyst og Fjord. Publisert på nett 05.12.2013 15:30. Profil: Nofima.

Arne Pedersen i Norges Kystfiskarlag frykter konkurrans i fiskeflåten på grunn av struktureringene. - Ubegrunnet frykt, mener økonom Bent Dreyer som mener rederne har kontroll. Arne Pedersen frykter at struktureringene kan koste for mye.

Tweet

I dagens utgave av Kyst og Fjord presenteres en oversikt over økonomien i fiskeflåten. Mens de minste båtene har størst egenkapital, er flåten mellom 11- og 28 meter gjeldstynget.

Frykter konkurs - Når så mye som 70 prosent av driftsmidlene i denne gruppen er langsiktig gjeld, har de kommet i en situasjon der de har vansker med å styrke egenkapitalen, sier lederen i Norges Kystfiskarlag Arne Pedersen.

Han frykter derfor at flere vil gå konkurs.

- Vil betale seg Men hverken økonom Bent Dreyer i Nofima eller leder i Norges Fiskarlag Kjell Ingebrigtsen deler disse bekymringene.

- Over tid vil strukturering betale seg, sier Ingebrigtsen, mens Dreyer mener at en egenkapitalgrad på 30 prosent er brukbar dersom verdien er forsiktig vurdert i regnskapet.

Les mer i papiravisa.

© Kyst og Fjord

Se webartikkelen på <http://ret.nu/96TbbaQG>

The screenshot shows a news article from the website 'Kyst og Fjord'. The main headline is 'Frykter konkurrans'. The article text is as follows:

Arne Pedersen i Norges Kystfiskarlag frykter konkurrans i fiskeflåten på grunn av struktureringene. - Ubegrunnet frykt, mener økonom Bent Dreyer som mener rederne har kontroll. Arne Pedersen frykter at struktureringene kan koste for mye.

Tweet

I dagens utgave av Kyst og Fjord presenteres en oversikt over økonomien i fiskeflåten. Mens de minste båtene har størst egenkapital, er flåten mellom 11- og 28 meter gjeldstynget.

Frykter konkurs - Når så mye som 70 prosent av driftsmidlene i denne gruppen er langsiktig gjeld, har de kommet i en situasjon der de har vansker med å styrke egenkapitalen, sier lederen i Norges Kystfiskarlag Arne Pedersen.

Han frykter derfor at flere vil gå konkurs.

- Vil betale seg Men hverken økonom Bent Dreyer i Nofima eller leder i Norges Fiskarlag Kjell Ingebrigtsen deler disse bekymringene.

- Over tid vil strukturering betale seg, sier Ingebrigtsen, mens Dreyer mener at en egenkapitalgrad på 30 prosent er brukbar dersom verdien er forsiktig vurdert i regnskapet.

Les mer i papiravisa.

© Kyst og Fjord

Se webartikkelen på <http://ret.nu/96TbbaQG>

Tromsø

Regjeringa tek ikkje fiskerinæringa og distrikta på alvor

iTromsø. Publisert på trykk 05.12.2013. Profil: Nofima.

Av Ingrid Heggø, fiskeripolitisk talskvinne, Ap
Regjeringa Solberg er redd for todeling av norsk næringsliv og for at vi vert for oljeavhengig. Difor brukar dei 4 milliardar kroner meir av oljepengane.

Regjeringa Solberg er uroa over at skilnadane aukar i Norge. Difor får dei rikaste 40.000 kroner i skattelette, mens dei som tenar minst berre får nokre hundrelappar.

Regjeringa Solberg vil satse på vekstfremjande tiltak. Difor fjernar dei heile vekstpakka til kvitfisksektoren. Regjeringa seier dei vil ha meir gods over frå land til sjø. Difor kuttar dei i løyvingane til fiskerihamner og farleier med 46 millionar, noko som spesielt rammer viktige havner i Napp i Nordland og Sommarøy i Troms.

For fiskerinæringa er statsbudsjettet trist lesnad, særlig for kvitfisknæringa og samfunn som er torskeavhengige. Norsk fiskerinæring har hatt store utfordringar på grunn av økonomisk krise i mange viktige marknader, difor la regjeringa Stoltenberg i september fram forslag om ei vekstpakke som skulle gje betre lønsemd for kvitfisknæringa. Fokuset var på kvalitetsfremjande- og marknadsmessige tiltak. Desse tiltaka har den nye regjeringa no fjerna.

Den nye regjeringa reduserer løyva til føringstilskotet med 10 millionar. Dette er eit tilskot som er viktig for dei mange små foredlingsbedriftene for å få tak i råstoff, og for å oppretthalde ein tilfredstillande mottaksstruktur for den mindre mobile kystflåten. Gjeninnføring av lineegnetilskotet er og nedprioritert av regjeringa. Lineegnetilskotet er viktig for å stimulera til auka fangst av fisk med høgare kvalitet. Sjølv om regjeringa snakkar om kor viktig det er med god marknadsadgang for fisken, så fjernar dei 10 millionar som Stoltenberg-regjeringa ville løyve til ekstraordinær marknadsføring for torsk. Det må og nemnast at dei kutter i tilskot til Nofima knytt til arbeidet med fangsthandtering og

levandelagring, og i det marine verdiskapingsprogrammet kutter dei så mykje som 34 millionar. Verdiskapingsprogrammet har viktige satsinger som opplæringsprogram for kvalitetsbehandling av fisk og teknologisatsing retta mot kvitfisknæringa.

Det stoppar ikkje med det. Mattilsynet, som har ei svært viktig rolle i arbeidet med trygg mat og kvalitetskontroll, men og med å styrkje arbeidet med marknadstilgang, får totale kutt på 22,6 millionar i julegave frå den nye regjeringa. Og lista over kutt er enda lenger: Ei etterspurt auke i fiskarfrådraget, som utgjer 33 millionar, er skrinlagt av regjeringa. Så sjølv om regjeringa skryt av at skatteletter, får fiskarane skatteskjerpelsar i høve til kva regjeringa Stoltenberg foreslo.

I tillegg foreslo Høgre og Frp å oppheve særreglane for fiskeindustrien når det gjeld permitteringsreglane. Maksimalperioden vart redusert til 26 veker samtidig som at det skulle innførast 20 dagars lønsplikt. Dette vart dei heldigvis pressa til å endre på i budsjettforliket

med V og KrF.

Men summen av alt dette er særst alvorleg for ei næring som allereie har utfordringar, ikkje minst med tanke på ein til tider krevjande råvaresituasjon. På toppen av alt vert Fiskeri- og kystdepartementet lagt ned. I Fiskeridirektoratet skal dei effektivisera og får kutta budsjettet med 14,1 millionar. Dette vil kunne påvirke arbeidet med ressurskontroll, stadfestar fiskeriminister

Aspaker.

Når Høgre og Frp i tillegg vil kutte i sikkerhetsopplæringa til fiskarane, så er det tydeleg at den blå-blå regjeringa ikkje tek fiskerinæringa på alvor.

© iTromsø

Tek ikkje næringa og distrikta på alvor Strukturering fortsatt ulønnsomt

Fiskeribladet Fiskaren. Publisert på trykk 04.12.2013. Profil: Nofima. Side: 16.

Regjeringa tek ikkje fiskerinæringa og distrikta på alvor, skriv Ingrid Heggø, fiskeripolitisk talskvinne i Ap.

Regjeringa Solberg er redd for todeling av norsk næringsliv og for at vi vert for oljeavhengig. Difor brukar dei 4 milliardar kroner meir av oljepengane. Regjeringa Solberg er uroa over at skilnadane aukar i Norge. Difor får dei rikaste 40 000 kroner i skattelette, mens dei som tenar minst berre får nokre hundrelappar.

Regjeringa Solberg vil satse på vekstfremjande tiltak. Difor fjernar dei heile vekstpakka til kvitfisksektoren. Regjeringa seier dei vil ha meir gods over frå land til sjø. Difor kuttar dei i løyvingane til fiskerihammer og farleier med 46 millionar, noko som spesielt rammer viktige havner i Napp i Nordland og Sommarøy i Troms.

Trist lesnad For fiskerinæringa er statsbudsjettet trist lesnad, særlig for kvitfisknæringa og samfunn som er torskavhengige. Norsk fiskerinæring har hatt store utfordringar på grunn av økonomisk krise i mange viktige marknader, difor la regjeringa Stoltenberg i september fram forslag om ei vekstpakke som skulle gje betre lønsemnd for kvitfisknæringa. Fokuset var på kvalitetsfremjande- og marknadsmessige tiltak. Desse tiltaka har den nye regjeringa no fjerna. Den nye regjeringa reduserer løyva til føringstilskotet med 10 millionar. Dette er eit tilskot som er viktig for dei mange små foredlingsbedriftene for å få tak i råstoff, og for å oppretthalde ein tilfredstillande mottaksstruktur for den mindre mobile kystflåten. Gjeninnføring av lineegnetilskotet er og nedprioritert av regjeringa. Lineegnetilskotet er viktig for å stimulera til auka fangst av fisk med høgare kvalitet. Sjøl om regjeringa snakk

ONSDAG 4. DESEMBER 2013 FISKERIBLADET FISKAREN

16 DEBATT

Innlegg sendes: Fiskeribladet/Fiskaren
E-post: redaksjon@fiskeribladet.no
Telefax: 70 23 23 05
Adressa: Drottningst. 2, 2003 Bergen

Hovedinnlegg/tekstikk: Maksimalt 5 000 tegn (ca. 750 ord)
Innleggsmottak: Maksimalt 1 000 tegn (ca. 250 ord)
Fiskeribladet/Fiskaren forbeholder seg retten til å forkorte alle innlegg som overskrider disse grensene. Uønskede forbehold er i og for seg tilgjengelige.

elektronisk form. Samt publisere dem på internett. Innlegg kroneres ikke. Bestilling av trykktjenester til å sende innlegg med eget bilde skal gjøres på forhånd. Vi tar også i mot begrunnede av alle typer.

Regjeringa tek ikkje fiskerinæringa og distrikta på alvor, skriv **Ingrid Heggø**, fiskeripolitisk talskvinne i Ap.

Tek ikkje næringa og distrikta på alvor

Innlegg POLITIKK

Ingrid Heggø er fiskeripolitisk talskvinne for Ap.

» Når Høgre og Frp i tillegg vil kutte i sikkerhetsopplæringa til fiskarane, så er det tydeleg at den blå-blå regjeringa ikkje tek fiskerinæringa på alvor

Det stopper ikkje med det. Mattilsynet, som har ei svært viktig rolle i arbeidet med trygg mat og kvalitetskontroll, men også å styrkje arbeidet med marknadstiging, får totale kutt på 22,6 millionar i julegave frå den nye regjeringa. Og lista over kutt er enda lenger. Ei etterspurt auke i fiskarane skatteskjerpelsar i høve til kva regjeringa Stoltenberg foreslo. I tillegg foreslo Høgre og Frp å oppheve særreglane for fiskeindustrien når det gjeld permitteringsreglane. Maksimalperioden vart redusert til 26 veker samtidig som at den såkalla maksimalen 20 dagar blei fjerna. Dette vart det heiligste pressa til regjeringa av fiskarane med V og K/F.

Sammnen
Men summnen av all dette er

KUTT. Frå sikkerhetsopplæring til fiskarar. LL.FOTO

om kor viktig det er med god marknadstiging for fiskarane, så fjernar dei 10 millionar som Solberg-regjeringa ville løyve til elektrifisering av arbeid med fangsthandtering og levandlagring, og dei marine verdiskapingsprogrammet kutter dei til ikkje meir enn 34 millionar. Verdiskapingsprogrammet har viktige sidningar som opplæringsprogram for kvalitetsbehandling av fisk og teknologising retta mot kvitfisknæringa.

Mattilsynet
Det stopper ikkje med det. Mattilsynet, som har ei svært viktig rolle i arbeidet med trygg mat og kvalitetskontroll, men også å styrkje arbeidet med marknadstiging, får totale kutt på 22,6 millionar i julegave frå den nye regjeringa. Og lista over kutt er enda lenger. Ei etterspurt auke i fiskarane skatteskjerpelsar i høve til kva regjeringa Stoltenberg foreslo. I tillegg foreslo Høgre og Frp å oppheve særreglane for fiskeindustrien når det gjeld permitteringsreglane. Maksimalperioden vart redusert til 26 veker samtidig som at den såkalla maksimalen 20 dagar blei fjerna. Dette vart det heiligste pressa til regjeringa av fiskarane med V og K/F.

Sammnen
Men summnen av all dette er

seien alvorleg for ei næring som allerede har utfordringane ikkje minst med tanke på ein til tider krypende ettersettelse. På toppen av alt vert fiskarar og kystbefolkninga i dag og i morgon berre ligg ned i fiskeridirektoratet skil dei effektivt og får litta budsjett med 14 millionar. Dette vil

kunne påbera arbeidet med ressurskontroll, standardiseringsarbeidet og sikre menneskene som arbeider med fiskarane. Strukturering er først og fremst en ordning som hindrar restrukturering til fisket og som reduserer salutt, bilde og menneske. Den nye regjeringa bør tenke seg om på gang til. Høgre/Frp-regjeringa har vorte

Ingrid Heggø, Nærings- og fiskeridepartementet, Ap

til arbeidet med fangsthandtering og levandlagring, og i det marine verdiskapingsprogrammet kutter dei så mykje som 34 millionar. Verdiskapingsprogrammet har viktige satsingar som opplæringsprogram for kvalitetsbehandling av fisk og teknologising retta mot kvitfisknæringa. Mattilsynet Det stopper ikkje med det. Mattilsynet, som har ei svært viktig rolle i arbeidet med trygg mat og kvalitetskontroll, men også med å styrkje arbeidet med marknadstiging, får totale kutt på 22,6 millionar i julegave frå den nye regjeringa. Og lista over kutt er enda lenger: Ei etterspurt auke i fiskarane skatteskjerpelsar i høve til kva regjeringa Stoltenberg foreslo. I tillegg foreslo Høgre og Frp å oppheve særreglane for fiskeindustrien når det gjeld permitteringsreglane. Maksimalperioden vart redusert til 26 veker samtidig som at det skulle innførast 20 dagars lønsplikt. Dette vart dei heldigvis pressa til å endre på i

budsjettforliket med V og KrF. Summen Men summen av alt dette er særst alvorleg for ei næring som allereie har utfordringar, ikkje minst med tanke på ein til tider krevjande råvaresituasjon. På toppen av alt vert Fiskeri- og kystdepartementet lagt ned. I Fiskeridirektoratet skal dei effektivisera og får kutta budsjettet med 14,1 millionar. Dette vil kunne påvirke arbeidet med ressurskontroll, stadfestar fiskeriminister Aspaker. Når Høgre og Frp i tillegg vil kutte i sikkerheitsopplæringa til fiskarane, så er det tydeleg at den blå-blå regjeringa ikkje tek fiskerinæringa på alvor. Nå tikker regnskapene, til fiskebåtrederiene for 2012, inn i det offentlige rom. De viser en fortsatt nedadgående lønnsomhet. Den påståtte positive effekten av strukturering lar stadig vente på seg. Tallene for 2013 får vi først om et år. Det er lite håp om bedring. Til tross for at regnskapene viser at strukturering ikke er lønnsomt, holder man likevel på tesen om at det er helt nødvendig å fortsette. Den viltlevende fisken i havet har et potensiale for en verdi ute i et marked. For å utnytte dette må man investere i båt, fiskeredskaper og foredling. For alle ledd i næringen blir det lønnsomt først når det blir noe til overs av fiskesalget gjennom verdikjeden. Dersom man vil snu den negative utviklingen i flåteleddet er det ikke slik, som noen tror, at bare man putter inn en ekstra kapitalkostnad i form av kvotegjeld så vil problemet bli løst. Det er jo kvotegjelden som er selve problemet.

Noen har hentet ut en gevinst på selve kvotehandelen ved at de har kunnet selge en kvote for mer enn hva de selv har betalte for den. Men å drifte dyre strukturkvoter i et fiske, blir det

generelt sett ikke lønnsomhet av. Resultatene som nå tikker inn taler sitt tydelige språk. Ny næringspolitikk må derfor rettes inn mot å fjerne fordyrende ordninger og ikke menneskene som arbeider med fisken.

Strukturering er først og fremst en ordning som hindrer rekruttering til fisket og som reduserer antallet båter og mannskaper. Den nye regjeringen bør tenke seg om en gang til. Høyre/Frp-regjeringen bør vente Arne Pedersen, Norges Kystfiskarlag

KUTT: Frå sikkerheitsopplæring til fiskarar . ILL.FOTO

@text2

© Fiskeribladet Fiskaren

Regjeringa tek ikkje fiskerinæringa på alvor

Finnmarken. Publisert på trykk 04.12.2013. Profil: Nofima. Ingrid Heggø fiskeripolitisk talskvinne, Ap. Side: 17.

debatt

Regjeringa Solberg er redd for todeling av norsk næringsliv og for at vi vert for oljeavhengig. Difor brukar dei 4 milliardar kroner meir av oljepengane. Regjeringa Solberg er uroa over at skilnadane aukar i Norge. Difor får dei rikaste 40 000 kroner i skattelette, mens dei som tenar minst berre får nokre hundrelappar. Regjeringa Solberg vil satse på vekstfremjande tiltak. Difor fjernar dei heile vekstpakka til kvitfisksektoren. Regjeringa seier dei vil ha meir gods over frå land til sjø. Difor kuttar dei i løyvingane til fiskerihammer og farleier med 46 millionar, noko som spesielt rammer viktige havner i Napp i Nordland og Sommarøy i Troms. For fiskerinæringa er statsbudsjettet trist lesnad, særlig for kvitfisknæringa og samfunn som er torskeavhengige. Norsk fiskerinæring har hatt store utfordringar på grunn av økonomisk krise i mange viktige marknader, difor la regjeringa Stoltenberg i september fram forslag om ei vekstpakke som skulle gjø betre lønsemd for kvitfisknæringa. Fokuset var på kvalitetsfremjandeog marknadsmessige tiltak. Desse tiltaka har den nye regjeringa no fjerna. Den nye regjeringa reduserer løyva til føringstilskotet med 10 millionar. Dette er eit tilskot som er viktig for dei mange små foredlingsbedriftene for å få tak i råstoff, og for å oppretthalde ein tilfredstillande mottaksstruktur for den mindre mobile kystflåten. Gjeninnføring av lineegnetilskotet er og nedprioritert av regjeringa. Lineegnetilskotet er viktig for å stimulera til auka fangst av fisk med høgare kvalitet. Sjølv om regjeringa snakkar om kor viktig det er med god marknadsadgang for fisken, så fjernar dei 10 millionar som Stoltenbergregjeringa ville løyve til ekstraordinær marknadsføring for torsk. Det må og nemnast at dei kutter i tilskot til Nofima knytt til arbeidet med fangsthandtering og levandelagring, og i det marine verdiskapingsprogrammet kutter dei så mykje som 34 millionar. Verdiskapingsprogrammet har

VARETAXI
DAGLIGE TURER:
Vadsø-Vardø-Tana-Kirkenes
Tlf. 982 24 411 / 911 57 511
www.hildonens-transport.no post@hildonens-transport.no

HILDONENS SERVICE

Vadsø GRAVFERD
BEGRAVELSESBÿRÅ
Tlf. 78 95 43 51
www.vadsobegravelse.no

– Vi er tilgjengelig hele døgnet
Båtsford, Tana, Nesseby, Vadsø, Vardø

debatt

Volumen med din mening!
Såu kort, og maks 2000 tegn. Redaksjonen må ha fullt namn, adresse og telefonnummer, oggj hvis du skriver under signatur. Innlegg kan bli forkortet. E-post: debatt@finnmarken.no

Innsparinger ved LOSA

Ved at man nå har redusert tilskuddet LOSA betragtelig, håper vi nå at vi kan se fremover og få en til å drive ved utviklede skoler og utdanningssentre.

– En klasse studieopplæring
– En klasse restaurant og matlag
– En klasse service og samfunn
– En klasse musikk

Videre går det ikke lenger videregående opplæringspolitikk kommunene. Havn og Loppa. Dette har gitt lavere administrasjonsgjelder og mindre utgifter til lærer og ledere. På sammen 9 år svekk tilskuddet LOSA og senere er fjernet som følge av redusert tilskudd til elevene i videregående skole. LOSA har etter politiske vedtak fjernet følgende utdanningsprogram for skoleår 2013-2014:

- En klasse studieopplæring
- En klasse restaurant og matlag
- En klasse service og samfunn
- En klasse musikk

Videre går det ikke lenger videregående opplæringspolitikk kommunene. Havn og Loppa. Dette har gitt lavere administrasjonsgjelder og mindre utgifter til lærer og ledere. På sammen 9 år svekk tilskuddet LOSA og senere er fjernet som følge av redusert tilskudd til elevene i videregående skole. LOSA har etter politiske vedtak fjernet følgende utdanningsprogram for skoleår 2013-2014:

Finmarken Onsdag, 4. desember 2013 17

i forberian

Tar du tan eller annen helsekost?

JERMUND PETERSEN (16)
Skoleelev, Sandness
– Nei, men de to siste ukene har vært muldrikket.

FRYGG JANKOLA (17)
President, Venstre i Akeshov
– Jeg tar vitaminer som skikkelig fortløpsvinnere, og det gjør jeg 365 dager året.

RYSTEN STRAND (60)
Utdanningsleder, Vadsø
– Det er sånn at i løyvinger i ring nye transpiller til midt, men vil jeg skilte to, så det tar jeg. Så jeg bestemmer til selv.

TONE LISE ROSKA (47)
Hjelpelærer, Verangetts
– Jeg bruker å ha bered, jeg har ikke tatt tran siden barnemomten da vi blei pressen til å ta tran.

Regjeringa tek ikkje fiskerinæringa på alvor

Regjeringa Solberg er redd for todeling av norsk næringsliv og for at vi vert for oljeavhengig. Difor brukar dei 4 milliardar kroner meir av oljepengane. Regjeringa Solberg er uroa over at skilnadane aukar i Norge. Difor får dei rikaste 40 000 kroner i skattelette, mens dei som tenar minst berre får nokre hundrelappar. Regjeringa Solberg vil satse på vekstfremjande tiltak. Difor fjernar dei heile vekstpakka til kvitfisksektoren. Regjeringa seier dei vil ha meir gods over frå land til sjø. Difor kuttar dei i løyvingane til fiskerihammer og farleier med 46 millionar, noko som spesielt rammer viktige havner i Napp i Nordland og Sommarøy i Troms. For fiskerinæringa er statsbudsjettet trist lesnad, særlig for kvitfisknæringa og samfunn som er torskeavhengige. Norsk fiskerinæring har hatt store utfordringar på grunn av økonomisk krise i mange viktige marknader, difor la regjeringa Stoltenberg i september fram forslag om ei vekstpakke som skulle gjø betre lønsemd for kvitfisknæringa. Fokuset var på kvalitetsfremjandeog marknadsmessige tiltak. Desse tiltaka har den nye regjeringa no fjerna. Den nye regjeringa reduserer løyva til føringstilskotet med 10 millionar. Dette er eit tilskot som er viktig for dei mange små foredlingsbedriftene for å få tak i råstoff, og for å oppretthalde ein tilfredstillande mottaksstruktur for den mindre mobile kystflåten. Gjeninnføring av lineegnetilskotet er og nedprioritert av regjeringa. Lineegnetilskotet er viktig for å stimulera til auka fangst av fisk med høgare kvalitet. Sjølv om regjeringa snakkar om kor viktig det er med god marknadsadgang for fisken, så fjernar dei 10 millionar som Stoltenbergregjeringa ville løyve til ekstraordinær marknadsføring for torsk. Det må og nemnast at dei kutter i tilskot til Nofima knytt til arbeidet med fangsthandtering og levandelagring, og i det marine verdiskapingsprogrammet kutter dei så mykje som 34 millionar. Verdiskapingsprogrammet har

og kystdepartementet lagt ned. I Fiskeridirektoratet skal dei effektivisera og får kutta budsjettet med 14,1 millionar. Dette vil kunne påvirke arbeidet med ressurskontroll, stadfestar fiskeriminister Aspaker. Når Høgre og Frp i tillegg vil kutte i sikkerhetsopplæringa til fiskarane, så er det tydeleg at den blåblå regjeringa ikkje tek fiskerinæringa på alvor.

Bildetekst: Erna i Brussel

© Finnmarken

Tek ikkje fiskerinæringa og distrikta på alvor

Lofotposten. Publisert på trykk 04.12.2013. Profil: Nofima. Ingrid Heggø fiskeripolitisk talskvinne, Ap. Side: 11.

Regjeringa Solberg er redd for todeling av norsk næringsliv og for at vi vert for oljeavhengig. Difor brukar dei 4 milliardar kroner meir av oljepengane.

Regjeringa Solberg er uroa over at skillnadane aukar i Norge. Difor får dei rikaste 40 000 kroner i skattelette, mens dei som tenar minst berre får nokre hundrelappar. Regjeringa Solberg vil satse på vekstfremjande tiltak. Difor fjernar dei heile vekstpakka til kvitfisksektoren. Regjeringa seier dei vil ha meir gods over frå land til sjø. Difor kuttar dei i løyvingane til fiskerihammer og farleier med 46 millionar, noko som spesielt rammer viktige havner i Napp i Nordland og Sommarøy i Troms. For fiskerinæringa er statsbudsjettet trist lesnad, særlig for kvitfisknæringa og samfunn som er torskeavhengige. Norsk fiskerinæring har hatt store utfordringar på grunn av økonomisk krise i mange viktige marknader, difor la regjeringa Stoltenberg i september fram forslag om ei vekstpakke som skulle gje betre lønsemd for kvitfisknæringa. Fokuset var på kvalitetsfremjande marknadsmessige tiltak. Desse tiltaka har den nye regjeringa no fjerna. Den nye regjeringa reduserer løyva til føringstilskotet med 10 millionar. Dette er eit tilskot som er viktig for dei mange små foredlingsbedriftene for å få tak i råstoff, og for å oppretthalde ein tilfredstillande mottaksstruktur for den mindre mobile kystflåten. Gjeninnføring av lineegnetilskotet er og nedprioritert av regjeringa. Lineegnetilskotet er viktig for å stimulera til auka fangst av fisk med høgare kvalitet. Sjølv om regjeringa snakkar om kor viktig det er med god marknadsadgang for fisken, så fjernar dei 10 millionar som Stoltenbergregjeringa ville løyve til ekstraordinær marknadsføring for torsk. Det må og nemnast at dei kuttar i tilskot til Nofima knytt til arbeidet med fangsthandtering og legvandelagring, og i det marine verdiskapingsprogrammet kuttar dei så mykje som 34 millionar. Verdiskapingsprogrammet har viktige satsingar som opplæringsprogram for

11

Retriever

ONSDAG 4. DESEMBER 2013

Illustrasjonsfoto: Statist

Si din mening i Lofotposten

■ Er du sint, glad eller oppgitt? Det sier mest Lofotpostens lesere.
■ Send oss innlegg på e-post: red@lofotposten.no
■ Innlegg skal underskrives med fullt navn, bære uttakssteds godkjenning og innholdet skal være relevant.

■ Innleggene bør ha en maksimell lengde på 800 ord. Send oss gjerne også et portrettbilde av deg selv.
■ Lofotpostens forbehold om å redigere og forkorte lange innlegg.

En bedre bolig-politikk i pressmødrane
Regjeringa har økt rentei med 372 % dei siste 20 årene. Dette rammer spesielt lånebrukarar og einnæringsmiddel.

Da vi står i kø for å kjøpe en bolig, er det svært viktig å vite hva som skjer med boligmarkedet og rentene. Det er viktig å vite hva som skjer med boligmarkedet og rentene. Det er viktig å vite hva som skjer med boligmarkedet og rentene.

Hvelv mot nord

En økonomisk krise i mange viktige marknader, difor la regjeringa Stoltenberg i september fram forslag om ei vekstpakke som skulle gje betre lønsemd for kvitfisknæringa. Fokuset var på kvalitetsfremjande marknadsmessige tiltak. Desse tiltaka har den nye regjeringa no fjerna.

Teks ikkje fiskeri-næringa og distrikta på alvor

Regjeringa Solberg er redd for todeling av norsk næringsliv og for at vi vert for oljeavhengig. Difor brukar dei 4 milliardar kroner meir av oljepengane.

Regjeringa Solberg er uroa over at skillnadane aukar i Norge. Difor får dei rikaste 40 000 kroner i skattelette, mens dei som tenar minst berre får nokre hundrelappar. Regjeringa Solberg vil satse på vekstfremjande tiltak. Difor fjernar dei heile vekstpakka til kvitfisksektoren. Regjeringa seier dei vil ha meir gods over frå land til sjø. Difor kuttar dei i løyvingane til fiskerihammer og farleier med 46 millionar, noko som spesielt rammer viktige havner i Napp i Nordland og Sommarøy i Troms. For fiskerinæringa er statsbudsjettet trist lesnad, særlig for kvitfisknæringa og samfunn som er torskeavhengige. Norsk fiskerinæring har hatt store utfordringar på grunn av økonomisk krise i mange viktige marknader, difor la regjeringa Stoltenberg i september fram forslag om ei vekstpakke som skulle gje betre lønsemd for kvitfisknæringa. Fokuset var på kvalitetsfremjande marknadsmessige tiltak. Desse tiltaka har den nye regjeringa no fjerna.

Sentraliseringsrådet

Denne vaka er Fylkesrådet i Nordland samlet til fylkesforsamling i Bodø.

Fylkesrådet for utdanning, Oddulf Østfosen, har de siste månedene reist rundt i fylkets skoleregioner og foralt at han er nødt til å kaste 45 millioner kroner for å få budget til å gå rundt. Dette har ført til foredrag om kunnskapsutvikling i Helgeland og Vesterålen og Lofoten, mens de avdelingene som er ansvarlige for ELSA-tilbudet i fylket søner å finne nye måter å finansiere dette på.

Sjølivet vårt er viktig, og det er viktig å ha et godt samarbeid med fiskerisektoren. Det er viktig å ha et godt samarbeid med fiskerisektoren. Det er viktig å ha et godt samarbeid med fiskerisektoren.

Dette skal organiseres ved en...

dei effektivisera og får kutta budsjettet med 14,1 millionar. Dette vil kunne påvirke arbeidet med ressurskontroll, stadfestar fiskeriminister Aspaker. Når Høgre og Frp i tillegg vil kutte i sikkerheitsopplæringa til fiskarane, så er det tydeleg at den blå-blå regjeringa ikkje tek fiskerinæringa på alvor.

© Lofotposten

Datteren Liv Margrethe Hansen (23) er klar for å følge med på opp-turen for bedriften etter både å å ha lært seg italiensk og fulgt sjømaten ut på det italienske markedet.

- Jeg tror vi har store muligheter. Det virker som stadig flere yngre folk ønsker produktene. Ja, også vennene mine spør meg gjerne om vi kan spise tørrfisk eller klippfisk hos meg. Slik var det ikke før.

Norsk klippfisk har så langt ikke vært noen stor salgsvare i Norge. Men fisken Aspaker fulgte produksjonen av i går, skal faktisk til Hurtigruten som tidligere i år tok kortreist mat inn på menyen.

Dermed vil turister fra flere land få en smak av Halvors tradisjonsfisk.

- En mulighet for å utvide eksporten?

- Det er selvfølgelig mulig på sikt. Vi får se hva som skjer, sier Liv Margrethe Hansen.

Bildetekst: KLIPPFISK: Fiskeriminister Elisabeth Aspaker fulgte foredlingen av klippfisk av sei da hun besøkte Halvors tradisjonsfisk i går. Fisken skal til Hurtigruten, som nylig har tatt den inn på menyen som et eksempel å på kortreist mat. Fra venstre: Benjamin Stensvik, Elisabeth Aspaker, Svein Bjørndal, Liv Margrethe Hansen, Halvor Hansen og Willy Søreng. | FØR OG ETTER: Fisk in natura - og etter foredling og innpakking. - Det er dette det handler om, sier Halvor Hansen.

© Nordlys

Vil redusere filetkostnaden og bedre utnyttelsen av laksen

Kyst.no. Publisert på nett 06.12.2013 10:15. Profil: Nofima.

Et tverrfaglig forskningsprosjekt vil se på mulige forbedringssider ved norsk bearbeiding av laks. Dersom Norge skal bli bedre må råstoffet utnyttes bedre, skriver Blue Planet i en pressemelding.

Bionær-programmet i Norges forskningsråd har tildelt Nofima et stort tverrfaglig forskningsprosjekt over fire år, med mål om å effektivisere bearbeiding av laks, skriver Blue Planet i en pressemelding.

Dette skal sikres ved å prosessere fisken direkte til filet til en lavere kostnad og med høyere kvalitet enn ved tradisjonell slaktning. Ved å filetere all fisk direkte vil man effektivisere produksjonen, fremme bærekraft, kvalitet, mattrygghet/sikkerhet og holdbarhet. All kjøleenergi konsentreres til filet, og transport gjennomføres uten is med miljøvennlig og rimeligere emballasje.

- Her kan vi legge til rette for 100 prosent videreforedling av laks i Norge, sier forsker Bjørn Roth ved Nofima i Stavanger i en kommentar.

Prosjektet er et samarbeid mellom oppdrettselskaper, teknologi leverandører, forskningsinstitusjoner og næringsklyngene Arena Ocean of opportunities, NCE Aquaculture og NCE Culinology.

Forskerne tror man må bli flinkere til å filetere og utnytter mer av laksen. Foto: Ketil Falch

© Kyst.no

Se webartikkelen på <http://ret.nu/p88IKvCA>

The screenshot shows a news article on the website kyst.no. The main headline is "Vil redusere filetkostnaden og bedre utnyttelsen av laksen". The article text is partially visible, mentioning a research project by Nofima. The page layout includes a top navigation bar, a main content area with an image of salmon fillets, and a right-hand sidebar with several advertisements. At the bottom, there is a list of related news items with dates and titles.